

Załącznik nr 2

do uchwały nr 67/2019

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej

z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Profil praktyczny

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **ekonomia**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:

Europejska Uczelnia w Warszawie

Data przeprowadzenia wizytacji: **22-23 października 2022 r.**

Warszawa, 2022

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	6
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	7
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	7
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	12
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	19
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	24
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	28
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	33
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	35
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	37
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	40
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	41
5. Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Część I – ocena losowo wybranych prac etapowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Część II – ocena losowo wybranych prac dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego **Błąd!**
Nie zdefiniowano zakładki.

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

1. Przewodnicząca: dr Agnieszka Jakubowska, członek PKA

członkowie:

2. dr hab. Michał Przybyliński, członek PKA
3. dr hab. Anna Tobolska, członek PKA
4. mgr Marta Prusińska, ekspert ds. pracodawców
5. Monika Adamiec, ekspert ds. studenckich
6. mgr Karolina Martyniak, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku ekonomia, prowadzonym przez Europejską Uczelnię w Warszawie, została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2022/2023. PKA po raz kolejny oceniała jakość kształcenia na tym kierunku - Prezydium PKA Uchwałą 129/2017 z dnia 6 kwietnia 2017 r. w sprawie oceny programowej na kierunku ekonomia prowadzonym na Wydziale Zarządzania i Administracji Europejskiej Uczelni w Warszawie na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim wydało ocenę pozytywną.

Spośród przyjętych przez Polską Komisję Akredytacyjną sześciu kryteriów jakościowych oceny programowej, cztery: jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia; liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia; współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia, a także w jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów, uzyskały ocenę „w pełni”. Kryteria: jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzenie badań naukowych; jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy, uzyskały ocenę „znacząco”.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą zdalnej oceny programowej w aplikacji MS Teams. Raport zespołu oceniającego został opracowany po zapoznaniu się z następującymi źródłami informacji, zawartymi: w przedłożonym przez Uczelnię raporcie samooceny, w zintegrowanym systemie informacji o nauce i szkolnictwie wyższym POL-on oraz na stronie internetowej Uczelni, a także na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy losowo wybranych prac zaliczeniowych oraz dyplomowych, przeglądu infrastruktury dydaktycznej, jak również spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami

Uczelni, pracownikami oraz studentami ocenianego kierunku i przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawcami.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	ekonomia	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	Ekonomia i finanse – 108 ECTS (60%) Nauki o zarządzaniu i jakości – 72 ECTS (40%)	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów / 180 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych ³ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	960 godzin / 32 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	- Bankowość i ubezpieczenia - Przedsiębiorstwo na rynkach międzynarodowych	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	-	14
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁴	- od 2022/23: 2252 godzin - 2020/21 i 2021/22: brak oferty (bez praktyk)	- od 2022/23: 902 godzin - 2020/21 i 2021/22: 717 godzin (bez praktyk)
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	119 ECTS	68 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	108 ECTS	108 ECTS
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	56 ECTS	56 ECTS

¹W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

³ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁴ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ⁵ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	Kryterium częściowo spełnione
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	Kryterium niespełnione
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	Kryterium niespełnione
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	Kryterium niespełnione
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	Kryterium niespełnione
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	Kryterium spełnione
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	Kryterium niespełnione
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	Kryterium niespełnione

⁵ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Problemem w ocenie zgodności koncepcji kształcenia na kierunku ekonomia studia I stopnia, profil praktyczny, ze strategią rozwoju oraz misją Europejskiej Uczelni w Warszawie jest brak jednoznacznych podstaw formalnych – w raporcie samooceny oraz w przedstawionym programie studiów kierunku ekonomia Uczelnia odnosi się do misji i strategii Europejskiej Uczelni w Warszawie na lata 2022-2025 przyjętej przez Senat Uczelni (dokument taki nie został udostępniony zespołowi oceniającemu), natomiast w trakcie prowadzonej oceny programowej Uczelnia przedstawiła strategię rozwoju na lata 2021-2024. W dostępie publicznym na stronie BIP Uczelni znajduje się natomiast jedynie strategia rozwoju na lata akademickie 2016/17-2019/20.

Uwzględniając zapisy w przedłożonym przez Uczelnię dokumencie (strategia na lata 2021-2024) stwierdzić można, że koncepcja kształcenia na kierunku ekonomia studia I stopnia, profil praktyczny, wpisuje się w przyjęte tam założenia strategiczne rozwoju oraz w misję Uczelni. W dokumencie tym założono m.in. rozwój działalności dydaktycznej poprzez zwiększenie liczby studentów na studiach niestacjonarnych, podjęcie kształcenia zdalnego (on-line) na studiach niestacjonarnych oraz kształcenia na studiach stacjonarnych i podyplomowych. Misją Uczelni jest „*prowadzenie studiów, które kształcą wysoko wykwalifikowanych i kompetentnych zawodowo absolwentów – świadomych i świadomych obywateli – członków społeczności lokalnych i wirtualnych oraz – obywateli naszego kraju, Europy i Świata, którzy znajdą zatrudnienie w biznesie, administracji, edukacji i w innych kluczowych obszarach naszej cywilizacji*”. Obejmuje ona również „*prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych, na zasadach komercyjnych oraz upowszechnianie (non profit) osiągnięć nauki*” oraz „*permanentne podnoszenie jakości i efektywności funkcjonowania Uczelni na pożądany poziom (optimum uzyskane w wyniku kompromisu między potrzebami, możliwościami i kosztami), w tym przede wszystkim jakości kształcenia i prowadzonych prac naukowo-badawczych*”. Zgodnie z zapisami przedstawionej strategii do roku 2024 w Uczelni planowane jest utworzenie nowych studiów i ścieżek kształcenia w obrębie już prowadzonych, których rodzaj i programy określone zostaną we współpracy z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi.

Zgodnie z deklaracją Uczelni, studia na kierunku ekonomia realizowane są w oparciu o przeświadczenie, iż współczesny (nowoczesny) absolwent, obok wiedzy i umiejętności odnoszących się do dyscypliny wiodącej, tj. ekonomia i finanse, powinien posiadać również kompetencje z dyscypliny dodatkowej, tj.: nauki o zarządzaniu i jakości. Związane jest to zarówno z oczekiwaniami pracodawców, jak i samych studentów. Jest to również zgodne z ogólnymi zasadnymi odnośnie kształcenia prowadzonego w Europejskiej Uczelni w Warszawie zakładającymi, że programy studiów powinny wspomagać absolwentów w profilowaniu ich sylwetki zawodowej, w tym umożliwiać kontynuację nauki (również na innych kierunkach studiów). Zgodnie z tym założeniem dla kierunku ekonomia I stopień, jako dyscyplinę wiodącą przyjęto dyscyplinę ekonomia i finanse, a jako uzupełniającą dyscyplinę: nauki o zarządzaniu i jakości. Przyporządkowanie kierunku do ww. dyscyplin zostało podyktowane zapotrzebowaniem rynku pracy na specjalistów z tego obszaru. Pod uwagę wzięto opinie i sugestie pracodawców oraz innych interesariuszy zewnętrznych. Działania w zakresie

dopasowania koncepcji kształcenia na kierunku ekonomia do potrzeb rynku pracy wspiera powołana w roku akademickim 2014/15 Rada Biznesu, której członkowie cyklicznie biorą udział w dyskusji nt. oczekiwanych sylwetek absolwentów na prowadzonych kierunkach studiów. Zgodnie z wypracowanymi tam wnioskami studia na kierunku ekonomia mają kształcić profesjonalistów, mądrych i odpowiedzialnych, przestrzegających uniwersalnych zasad etycznych, dążących do odkrywania i przekazywania prawdy, mających szerokie horyzonty intelektualne, tolerancyjne i otwarte na odmienne poglądy i idee. Studia na kierunku ekonomia w założeniu mają przygotować absolwenta do podjęcia aktywności zawodowej na polskim i zagranicznym rynku pracy oraz prowadzenia samodzielnej działalności gospodarczej. Są one skierowane do osób zainteresowanych podjęciem pracy w instytucjach publicznych i prywatnych, jak również utworzeniem własnej firmy, a także podniesieniem swoich kwalifikacji. Od kandydatów oczekuje się zainteresowania tematyką z zakresu ekonomii, finansów, marketingu, itp.

Zgodnie z przedstawionymi założeniami celem kształcenia na kierunku ekonomia studia I stopnia, profil praktyczny, jest przekazanie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania zawodów związanych z ekonomią. Absolwent kierunku ma być przygotowany do:

- praktycznego wykorzystania zdobytej w trakcie studiów wiedzy praktycznej i teoretycznej, jak również niezbędnych umiejętności z zakresu dyscyplin: ekonomia i finanse oraz nauki o zarządzaniu i jakości, np.: krytycznej analizy, interpretacji i oceny zjawisk i procesów ekonomicznych w różnej skali oraz oceny wpływu otoczenia na te zjawiska,
- samodzielnego prowadzenia działalności gospodarczej w tym zakresie,
- prowadzenia badań i analiz o charakterze praktycznym.

Zdobytą wiedzę i umiejętności będzie mógł on wykorzystać w pracy zawodowej z zachowaniem zasad prawnych i etycznych, m.in. podejmując decyzje, oceniając działania swoje i podległych mu zespołów, jak również ponosząc za nie odpowiedzialność. Absolwent będzie przygotowany do podjęcia pracy w przedsiębiorstwach, bankach, instytucjach finansowych i ubezpieczeniowych, administracji centralnej i lokalnej, organizacjach non-profit, głównie na stanowiskach analitycznych oraz operacyjnych i pomocniczych, zarówno w kraju, jak i za granicą, oraz samodzielnego prowadzenia działalności gospodarczej i prowadzenia prostych badań i analiz o charakterze ekonomicznym przy wykorzystaniu metod naukowych właściwych dla ekonomii. Absolwent będzie znał język obcy na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz posługiwał się słownictwem specjalistycznym z zakresu ekonomii w tym języku. Będzie on przygotowany do kontynuacji nauki na kolejnych poziomach kształcenia.

Zwrócić należy jednak uwagę, że przedstawiona przez Uczelnię koncepcja i cele kształcenia na kierunku ekonomia w niewielkim zakresie definiują kompetencje zawodowe absolwentów uwzględniające postęp w obszarach działalności zawodowej właściwych dla kierunku studiów. Skupiają się one zasadniczo na tzw. kompetencjach miękkich, uniwersalnych, dla współczesnego rynku pracy, nie definiując w oczekiwanym zakresie specyficznych umiejętności zawodowych absolwenta, w tym w obszarze wykorzystania nowoczesnych technik informacyjno-komunikacyjnych. W przedawnionej koncepcji kształcenia nie uwzględniono również warunków nauczania i uczenie się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, pomimo że Uczelnia planuje w szerokim zakresie wykorzystać ten model kształcenia.

Uczelnia w programie studiów kierunku ekonomia wymienia aktualnie oferowane specjalności, tj.: *bankowość i ubezpieczenia* oraz *przedsiębiorstwo na rynkach międzynarodowych*, nie wskazując jednak na specyficzny zakres kompetencji przewidziany dla danego profilu absolwenta.

Niska precyzja, z jaką koncepcja kształcenia została zaprezentowana przez Uczelnię, rzutuje na możliwość oceny zgodności efektów uczenia się z koncepcją i celami kształcenia. Mimo to, można wskazać wyraźny brak odniesień tych efektów do zaakcentowanego w programie studiów przygotowania do samodzielnego prowadzenia działalności gospodarczej.

Efekty kierunkowe są generalnie zgodne z właściwym poziomem PRK, jednak ich zestaw jako całość wymaga przebudowy.

Liczba kierunkowych efektów uczenia się przewidziana w programie studiów jest bardzo duża. W przypadku wiedzy jest to 27, umiejętności – 25, a kompetencji społecznych – 8. Część z tych efektów ma charakter bardzo ogólny, a nadana im symbolika wskazuje, że są to efekty ogólnouczelniane, czyli osiąmane także w ramach innych kierunków studiów. Powoduje to wyraźną redundancję, wynikającą z powielenia efektów – efekty specyficzne dla kierunku są uszczegółowieniem efektów ogólnouczelnianych. Wśród tych ostatnich budzi zastrzeżenia R_WKF realizowany w ramach zajęć WF. Jego weryfikacja jest utrudniona, ponieważ na studiach niestacjonarnych brak jest W-F. Innym przypadkiem jest efekt o symbolu ZADYP „według określonej specyfikacji zrealizować zadanie dyplomowe” – umiejętność realizacji zadania dyplomowego według specyfikacji przyjętej przez Uczelnię nie powinna być celem samym w sobie, lecz prowadzić do nabycia innych umiejętności przydatnych na rynku pracy. Ogólnie rzecz biorąc, hierarchiczny sposób konstrukcji efektów uczenia się powoduje, że ich zestaw jest mało przejrzysty, a w konsekwencji odniesienia na poziomie poszczególnych zajęć sprawiają często wrażenie przypadkowych. W tej sytuacji niezbędne wydaje się dokonanie przeglądu efektów kierunkowych, szczególnie w zakresie wiedzy i umiejętności w celu wyeliminowania powtórzeń.

Wspomniany nadmiar efektów kierunkowych o charakterze ogólnouczelnianym utrudnia określenie dyscyplin do jakich się odnoszą, można jednak stwierdzić, że zakres dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany nie znajduje w nich odpowiedniego odbicia. Kierunek przypisany jest w 40% do nauk o zarządzaniu i jakości, jednak wśród ponad 50 efektów z zakresu wiedzy i umiejętności można wskazać tylko jeden efekt, który wyraźnie odnosi się do nauk o zarządzaniu i jakości (EK_W03) oraz 4 częściowo odnoszących się do tej dyscypliny (EK_U01 – EK_U04).

Przyjęty podział na efekty ogólnouczelniane i specyficzne dla kierunku znajduje swoje odzwierciedlenie w sposobie formułowania efektów na poziomie poszczególnych zajęć. Można wskazać grupę zajęć ogólnouczelnianych, gdzie efekty uczenia się nie są odniesione bezpośrednio do dyscyplin związanych z kierunkiem. Należą do nich także zajęcia, które Uczelnia umieściła w grupie przedmiotów kierunkowych, nie zaznaczając ich specyfiki, takie jak *statystyka opisowa*, czy też *praktyki zawodowe*. Szczególnym przypadkiem jest *seminarium dyplomowe*, gdzie efekty uczenia się sformułowano w odniesieniu do pedagogiki. Jest to zapewne efekt mechanicznego przeniesienia sylabusu. Innym przykładem są zajęcia z *zarządzania*, gdzie sformułowano tylko dwa ogólnikowe efekty z zakresu wiedzy (brak efektów z zakresu umiejętności oraz kompetencji społecznych), oba odwołujące się do efektu R_WHUM – „wybrane fundamentalne fakty i dylematy naszej cywilizacji w zaawansowanym stopniu”. Przy okazji, ten ostatni przykład potwierdza spostrzeżenie dotyczące zbyt dużego przypisania kierunku do dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości.

Przy zastrzeżeniu nadmiarowości efektów uczenia się można stwierdzić, że wystarczająca ich liczba spełnia wymagania co do specyficzności i zgodności z aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami, a także stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. Efekty uczenia się uwzględniają w szczególności umiejętności praktyczne, komunikowania się w języku obcym na poziomie B2 i kompetencje społeczne niezbędne w działalności zawodowej właściwej dla kierunku – z wyjątkiem przedstawionego w koncepcji przygotowania do prowadzenia działalności gospodarczej. Skutkuje to brakiem odniesienia do charakterystyki P6S-WK: podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości.

Generalnie, poszczególne efekty uczenia się są możliwe do osiągnięcia i sformułowane w sposób zrozumiały, jednak ich powtarzanie się utrudnia stworzenie systemu ich weryfikacji.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

(Ocenę realizacji zaleceń należy uwzględnić w ocenie spełnienia kryterium, mając na uwadze postanowienia ust. 4 pkt 2 zał. nr 3 do Statutu PKA)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	-	-	-

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1⁶

Kryterium częściowo spełnione

Uzasadnienie

Przedstawiona przez Uczelnię koncepcja kształcenia na kierunku ekonomia studia I stopnia, profil praktyczny, wpisuje się w przedstawione założenia strategiczne Europejskiej Uczelni w Warszawie oraz jest zgodna z jej misją. Koncepcja ta mieści się w dyscyplinach, do których kierunek został przyporządkowany. Zgodnie z deklaracją Uczelni została ona określona we współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi.

Efekty uczenia się są zgodne z właściwym poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji, uwzględniają w szczególności umiejętności praktyczne, komunikowania się w języku obcym i kompetencje społeczne niezbędne w działalności zawodowej właściwej dla kierunku. Są także możliwe do osiągnięcia i sformułowane w sposób zrozumiały. Generalnie są także zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz profilem praktycznym. Stwierdzono przy tym następujące nieprawidłowości:

1. W przedstawionej przez Uczelnię koncepcji kształcenia nie zdefiniowano w odpowiednim zakresie specyficznych kompetencji zawodowych absolwentów uwzględniających postęp w obszarach działalności zawodowej właściwych dla kierunku studiów, w tym umiejętność komunikowania się przy wykorzystaniu zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych (ICT).

⁶W przypadku gdy propozycje oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać propozycję oceny dla każdego poziomu odrębnie.

2. W przedstawionej koncepcji kształcenia nie uwzględniono warunków nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, pomimo że Uczelnia wykorzystuje w szerokim zakresie ten model kształcenia.
3. Przedstawiona zespołowi oceniającemu strategia rozwoju Uczelni nie jest zgodna z dokumentem przywołanym w raporcie samooceny oraz w programie studiów kierunku ekonomia.
4. Konstrukcja zbioru efektów kierunkowych, oparta na wyodrębnieniu efektów ogólnouczelnianych i specyficznych dla kierunku, jest mało przejrzysta i prowadzi do licznych powtórzeń, co powoduje, że odniesienia na poziomie poszczególnych zajęć sprawiają często wrażenie przypadkowych i utrudniają stworzenie systemu ich weryfikacji.
5. Efekty uczenia się nie są w pełni zgodne z przedstawioną koncepcją kształcenia. Brak jest odniesień do wyraźnie zaakcentowanego przygotowania do samodzielnego prowadzenia działalności gospodarczej. Skutkuje to brakiem odniesienia do charakterystyki P6S-WK: podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości.
6. Efekty uczenia się posiadają zbyt mało odniesień do dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości niżby to wynikało z przypisania kierunku do tej dyscypliny (40%).

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie zidentyfikowano

Zalecenia

1. Zaleca się przedstawienie w koncepcji kształcenia specyficznych kompetencji zawodowych absolwentów uwzględniających postęp w obszarach działalności zawodowej właściwych dla kierunku studiów, w tym umiejętność komunikowania się przy wykorzystaniu zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych (ICT), zgodnych z zakresem dyscyplin do których przyporządkowano kierunek.
2. Zaleca się uwzględnienie w koncepcji kształcenia warunków nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, zgodnie z przyjętym modelem kształcenia na kierunku.
3. Zaleca się zapewnienie adekwatności koncepcji kształcenia na kierunku ekonomia z założeniami aktualnej strategii Uczelni.
4. Zaleca się rewizję efektów uczenia się w zakresie wiedzy i umiejętności w celu wyeliminowania powtórzeń wynikających z nakładania się efektów ogólnouczelnianych i kierunkowych.
5. Zaleca się wyraźne wyeksponowanie przygotowania do samodzielnego prowadzenia działalności gospodarczej oraz kształtowania postaw przedsiębiorczych wśród efektów uczenia się, zgodnie z przedstawioną koncepcją kształcenia oraz wymaganiem określonym przez charakterystykę P6S_WK.
6. Zaleca się weryfikację przypisania kierunku do dyscypliny ekonomia i finanse w większym stopniu niż to jest obecnie.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe pogrupowane są zgodnie z podziałem efektów uczenia się. Wyodrębniona została grupa zajęć ogólnouczeniowych, podstawowych, kierunkowych i specjalnościowych do wyboru. Analiza treści programowych zawartych w sylabusach pozwala stwierdzić, że są one generalnie zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają wiedzę i jej zastosowania w zakresie dyscypliny lub dyscyplin, do których kierunku jest przyporządkowany, przy czym, podobnie jak w przypadku efektów uczenia się, nie znaleziono uzasadnienia dla przypisania kierunku do nauk o zarządzaniu i jakości. Treści programowe zawierają normy i zasady w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, można wskazać jednak zastrzeżenia co do ich aktualności oraz adekwatności do profilu praktycznego. W szczególności studenci nie są zapoznawani z nowoczesnym oprogramowaniem. W kartach przedmiotów nie przewidziano zastosowania specjalistycznego oprogramowania, stosowanego w praktyce, np. na zajęciach z *rachunkowości*. Wyjątkiem są zajęcia z *ekonometrii*, gdzie w karcie przedmiotu wymienione są programy Statistica i PcGive. Analiza prac etapowych z tego przedmiotu wykazała jednak, że znajomość tych programów nie została zweryfikowana, studenci posługiwali się Excelem. W programie studiów przewidziano przedmiot *technologie informacyjne* w wymiarze 120 godzin na studiach stacjonarnych i 30 godzin na studiach niestacjonarnych. Jest to przedmiot ogólnouczeniowy i nie obejmuje zagadnień specyficznych dla kierunku. W efekcie, studenci nie nabywają umiejętności posługiwania się oprogramowaniem stosowanym w przedsiębiorstwach lub instytucjach publicznych.

W zakresie przedmiotów ekonomicznych w zasadzie brak istotnych odniesień do aktualnych problemów z zakresu, np. ekonomii środowiska czy też cyfryzacji gospodarki. Pośrednio wątpliwości co do aktualności prezentowanych zagadnień potwierdzają także wyniki analizy prac dyplomowych oraz podany w kartach przedmiotów zakres literatury obejmujący głównie pozycje z początku XXI wieku. W sylabusach dla zajęć specjalnościowych wskazano zaledwie jedną pozycję z 2017 roku i 4 pozycje z 2016 roku. W przypadku 12 zajęć z grupy kierunkowej i specjalnościowej nie stwierdzono pozycji literaturowych wydanych po 2012 roku. W całym programie studiów przeciętna zawartość takich pozycji nie osiąga 2 (łącznie z literaturą uzupełniającą). Zaplanowane treści programowe zajęć specjalnościowych mają głównie charakter teoretyczno-faktograficzny.

Program studiów zawiera elementy zbędne, takie jak: zaawansowane zagadnienia matematyczne (np. liczby zespolone), które nie znajdują zastosowania na dalszych etapach kształcenia. Trudno też znaleźć ich zastosowania w praktyce zawodowej przyszłych absolwentów.

Istnieją także poważne wątpliwości, czy treści podane w sylabusach są istotnie realizowane. Analiza prac etapowych wykazała, że weryfikacji poddana została niewielka część deklarowanych treści. Przykładem może tu być wspomniana *ekonometria*. Zakres prac etapowych z tych zajęć obejmuje dwa pierwsze (z ośmiu) zagadnienia wykładowe. Zagadnienia ujęte w części ćwiczeniowej praktycznie nie zostały zweryfikowane. Podobna sytuacja wystąpiła we wszystkich przypadkach, gdzie ocena była możliwa (nie wszystkie wskazane prace zostały przez Uczelnię dostarczone). Hospitacje zajęć nie są pomocne w ustalaniu zakresu przekazywanych treści, ponieważ w większości przypadków odbywały się one w trakcie pierwszych zajęć, obejmujących zagadnienia wstępne.

Powyższe zastrzeżenia przenoszą się na ocenę kompleksowości treści kształcenia oraz ocenę stopnia zapewnienia uzyskania wszystkich efektów uczenia się.

W ramach kierunku oferowane są dwie specjalności, tj.: *bankowość i ubezpieczenia* oraz *przedsiębiorstwo na rynkach międzynarodowych*. Uczelnia umożliwia także ścieżkę bez specjalności. W tym przypadku student wybiera kombinację przedmiotów oferowanych w ramach obu specjalności. Ze względu na małą liczbę studentów w praktyce realizowana jest tylko pierwsza z wymienionych specjalności.

Czas trwania studiów wynosi 6 semestrów i pozwala na zdobycie 180 punktów ECTS, z czego 32 punkty stanowią praktyki, podzielone na 4 rodzaje. Łączny wymiar praktyk to 960 godzin. Dla studiów rozpoczynających się w roku akademickim 2022/2023, w przypadku studiów stacjonarnych, przewidziano 2252 godziny zajęć (włączając w to przedmioty nie premiowane ECTS, np. WF, BHP). W przypadku studiów niestacjonarnych liczba ta wynosi odpowiednio 902 godziny. W wymiarze tym znajduje się również 60 godzin tzw. *zadania dyplomowego* powiązanego z realizacją praktyk, za które student uzyskuje 4 punkty ECTS. Program studiów dla cykli kształcenia rozpoczynających się od roku akademickiego 2020/2021 oraz 2021/2022 zakładał kształcenie wyłącznie w trybie studiów niestacjonarnych i przewidywał realizację 717 godzin zajęć.

W kartach przedmiotów podany jest nakład pracy własnej studenta oraz udział w konsultacjach. Łączny nakład odpowiada relacji 1 punkt ECTS = 25 godzin. Nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć lub grup zajęć został generalnie poprawnie oszacowany i zapewnia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Wątpliwości budzi przedmiot zadanie dyplomowe, w ramach którego powinno odbyć się 60 godzin zajęć (łączny nakład pracy studenta wynosi 100 godzin). Przedmiot prowadzony jest przez promotora. Analiza stanu faktycznego wykazała, że zajęcia te nie odbywają się (Uczelnia nie przedstawiała harmonogramu realizacji tych zajęć). Na podstawie przedstawionych rozkładów zajęć stwierdzono także inne zauważalne różnice pomiędzy zapisem w programie studiów a faktyczną realizacją wynikającą z przedstawionego przez Uczelnię planu zajęć na semestr zimowy 2022/2023. Przykładowo w przypadku semestru 1: przedmiot *zarządzanie*, gdzie w programie studiów przewidziano 15 godzin zajęć został zaplanowany do realizacji w wymiarze 12 godzin, *makroekonomia* – w planie zajęć 30 godzin (w programie przewidzianych 27), *prawo* – w planie zajęć 15 godzin (w programie przewidzianych 13). Podobne niezgodności stwierdzono w roku akademickim 2021/2022, przykładowo semestr 1: przedmiot *makroekonomia* gdzie przewidziano 24 godziny zajęć został zrealizowany w wymiarze 12 godzin (zajęcia tylko na 3 zjazdach po 4 godziny), *technologie informacyjne* – zrealizowano 16 godzin (w programie przewidzianych 24), semestr 2: *mikroekonomia* gdzie przewidziano 18 godzin zajęć został zrealizowany w wymiarze 12 godzin (zajęcia tylko na 3 zjazdach po 4 godziny). W obecnym semestrze, dla studentów 5 semestru zaplanowano jedynie dwie godziny seminarium dyplomowego wobec przewidzianych 24.

Przewidziana w programie studiów liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów, określona w programie studiów łącznie oraz dla poszczególnych zajęć lub grup zajęć, zapewnia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, przy czym w przypadku studiów stacjonarnych, liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia jest zgodna z wymaganiami. Wobec zastrzeżeń co do faktycznego wymiaru realizacji zajęć spełnienie tego standardu stoi pod znakiem zapytania. Nie można jednak sformułować zarzutu, że nie jest spełnione wymaganie ustawowe określone dla studiów stacjonarnych, ponieważ studia w tej formie nie są

uruchamiane, a zapisy w programie studiów przewidują zajęcia z udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia w wymiarze ponad 50% punktów ECTS. W przypadku studiów niestacjonarnych, stwierdzone rozbieżności między liczbą godzin zajęć wynikającą z programu studiów, a liczbą godzin zajęć wynikającą z przedstawionego przez Uczelnię planu zajęć wskazują, że część z przedstawionych w sylabusach treści programowych w rzeczywistości nie jest możliwa do zrealizowania. Sytuacja ta dotyczy istotnych zajęć kierunkowych, jak np.: *mikroekonomia* i *makroekonomia*. Brak realizacji odpowiednich dla kierunku, poziomu i profilu treści programowych z *mikroekonomii* potwierdzone zostało w trakcie wizytacji poprzez analizę dokumentacji prac etapowych, z której wynika, że jedyną podstawą zaliczenia tych zajęć było napisanie dwustronicowego referatu wyjaśniającego wybrane pojęcia (np. popyt i podaż). Uczelnia nie przedstawiła także dokumentacji z egzaminu, jak również sylabusu do zajęć obowiązującego dla danego cyku kształcenia.

Sekwencja zajęć lub grup zajęć jest poprawna, jednak trudno ocenić, czy dobór form zajęć i proporcje liczby godzin zajęć realizowanych w poszczególnych formach zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Około połowy zajęć przewidzianych w programie studiów, bez uwzględnienia praktyk, zapisana jest jako wykład/konwersatorium. Rozróżnienia pomiędzy tymi formami nie ma także w rozkładzie zajęć. Niezależnie od tego, czy dla zajęć w formie wykład/konwersatorium przewidziano dodatkowe zajęcia w formie ćwiczeniowej, czy nie, treści podane w kartach przedmiotów podzielone są na wykłady i ćwiczenia.

Program umożliwia wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS, koniecznej do ukończenia studiów na danym poziomie, według zasad, które pozwalają studentom na elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia. Do zajęć tych zaliczyć można przedmiot humanistyczny do wyboru (5 ECTS), przedmioty specjalnościowe (20 ECTS), przedmiot do wyboru w języku obcym (5 ECTS), seminarium (13 ECTS), język obcy – w tym także warsztaty branżowe (14 ECTS), zadanie dyplomowe (4 ECTS). Łącznie stanowi to 67 punktów ECTS. Pewne wątpliwości budzi przy tym język obcy – Uczelnia przedstawiła sylabus wyłącznie dla języka angielskiego.

Program studiów obejmuje zajęcia lub grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, w wymiarze 108 punktów ECTS, co stanowi ponad 50% wymaganych punktów i jest zgodne z wymaganiem ustawy. W tej liczbie Uczelnia uwzględniła praktyki zawodowe.

Umiejętności językowe kształtowane są w ramach lektoratu obejmującego 60 godzin na studiach niestacjonarnych i 360 na stacjonarnych (12 ECTS), warsztatów branżowych – odpowiednio 30 i 25 godzin (2 ECTS) oraz przedmiotu do wyboru – 50 i 20 godzin (5 ECTS). Uczelnia nie była jednak w stanie przedstawić zespołowi oceniającemu dokumentacji efektów uczenia się z obligatoryjnych zajęć w języku obcym (przedmiot do wyboru) zrealizowanych w roku akademickim 2021/2022, co uniemożliwiło potwierdzenie rzeczywiście osiąganych przez studentów kompetencji językowych, jak również stosowania właściwych metod kształcenia. Uczelnia nie udostępniła również sylabusu do tych zajęć, obowiązującego dla danego cyklu kształcenia.

W programie studiów uwzględniono przedmiot humanistyczny do wyboru w wymaganym wymiarze 5 ECTS, lecz wśród proponowanych przedmiotów oprócz filozofii umieszczono także psychologię i socjologię, które są przedmiotami z dziedziny nauk społecznych. Takie rozwiązanie nie zapewnia zgodności z obowiązującymi przepisami.

Plan studiów nie obejmuje zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Pomimo to znacząca część zajęć prowadzona jest w trybie on-line.

Zespołowi oceniającemu nie udało się ustalić, jakie metody kształcenia stosowane są w ramach zajęć na kierunku ekonomia. W raporcie samooceny Uczelnia jedynie wymienia metody dydaktyczne stosowane na zajęciach, takie jak: wykład informacyjny, monograficzny, połączony z prezentacją multimedialną, prelekcja, pogadanka i dyskusja oraz ćwiczenia połączone z prezentacją multimedialną, zadania, ćwiczenia laboratoryjne, audytoryjne. Na s. 10 programu studiów zapisano z kolei: „Szczegóły stosowanych metod dydaktycznych zostały określone w poszczególnych kartach przedmiotów.” Niestety, nie jest to zgodne ze stanem faktycznym. Wobec powyższego jedynym źródłem wiedzy dla zespołu oceniającego były hospitacje zajęć. Zastosowane tam metody dydaktyczne ograniczały się do wykładu podawczego z ewentualnym zastosowaniem prezentacji multimedialnej. Wyjątkiem jest tu przedmiot *technologie informacyjne*, gdzie wykładowca zapowiedział wykorzystanie internetowego kursu firmy Microsoft. Nie zaobserwowano stosowania metod kształtujących umiejętności praktyczne. Należy więc stwierdzić, że stosowane metody dydaktyczne nie są różnorodne ani specyficzne i nie zapewniają osiągnięcia przez studentów wszystkich efektów uczenia się. W ich doborze nie są uwzględniane najnowszych osiągnięć dydaktyki akademickiej, a w nauczaniu i uczeniu się nie są stosowane właściwie dobrane środki i narzędzia dydaktyczne wspomagające osiąganie przez studentów efektów uczenia się.

Na kierunku ekonomia na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych I stopnia przewidziano obowiązkowe praktyki studenckie w wymiarze 960 godzin (32 ECTS). Praktyka podzielona została na kilka rodzajów – Praktyka 1 (środowiskowa) obejmuje 180 godzin na 1. semestrze (6 ECTS), Praktyka 2 (kierunkowa) obejmuje 180 godzin na 3. semestrze (6 ECTS) i 60 godzin na 4. semestrze (2 ECTS), Praktyka 3 (specjalnościowa) obejmuje 240 godzin na 5. semestrze (8 ECTS), a Praktyka 4 (dyplomowa) obejmuje 300 godzin na 6. semestrze (10 ECTS). Praktyki podlegają zaliczeniu na ocenę. Podstawą prawną realizacji praktyki jest umowa zawierana między Uczelnią a jednostką przyjmującą studenta na praktykę. Program praktyki jest realizowany pod kierunkiem opiekuna praktyki ze strony zakładu pracy. Student przygotowuje sprawozdanie, a opiekun ocenia stopień zrealizowania poszczególnych efektów uczenia się. Praktykę zalicza Dziekan.

Dokumentem regulującym zasady realizacji praktyk jest Regulamin Praktyk Studenckich Europejskiej Uczelni Informatyczno-Ekonomicznej. Według stanu na dzień wizytacji, regulamin praktyk nie był publicznie dostępny ani na stronie internetowej Uczelni ani w BIP. Regulamin praktyk zawiera m.in.: zasady organizacji i zaliczania praktyk, obowiązki opiekunów praktyk oraz zasady „zwolnienia z obowiązku zaliczania praktyk”. Zgodnie z regulaminem praktyk student może zostać zwolniony z obowiązku odbywania praktyk, jeśli jest zatrudniony „na podstawie umowy o pracę na stanowisku umożliwiającym uzyskanie odpowiednich umiejętności praktycznych”. Decyzję o zwolnieniu z praktyki podejmuje Dziekan na „pisemny wniosek osoby zainteresowanej, uzupełniony o dokumentację zaświadczącą o stażu pracy, zajmowanym stanowisku i ewentualnie zakresie obowiązków”. Kwestia zaliczania praktyk (a nie „zwalniania”) na podstawie pracy zawodowej powinna być lepiej uregulowana. W regulaminie brakuje opisu sposobów, w jaki Uczelnia weryfikować będzie czy podczas pracy zawodowej studenci osiągnęli (i w jakim stopniu) efekty uczenia się zakładane dla praktyk.

Dla każdego typu praktyk opracowano sylabusy omawiające zakładane do osiągnięcia efektów uczenia się, cele praktyk oraz sposób zaliczenia. Efekty uczenia się przypisane dla praktyk są zgodne z efektami przypisanymi dla innych zajęć. Treści programowe określone dla praktyk, wymiar praktyk i przyporządkowana im liczba punktów ECTS, a także umiejscowienie praktyk w planie studiów, zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Studenci sami znajdują miejsca praktyk, ale w razie potrzeby mogą liczyć na wsparcie Uczelni i interesariuszy z nią współpracujących. Miejsca praktyk znalezione samodzielnie przez studentów są każdorazowo akceptowane przez opiekuna praktyk po stronie Uczelni. Uczelnia nie przedstawiła ZO PKA danych ile procent studentów zalicza praktykę na podstawie pracy zawodowej. Z deklaracji wynika jednak, że jest to większość studentów kierunku. W tym celu wypełniają oni *wniosek o zwolnienie z obowiązku odbywania praktyki zawodowej*. W dokumencie tym studenci oświadczają, że uzyskali efekty uczenia się przewidziane w karcie przedmiotu (bez szczegółowego wskazania o jakie efekty chodzi) oraz przedstawiają zaświadczenie z zakładu pracy z wyszczególnieniem zakresu obowiązków oraz podpisem przełożonego. Brakuje jednak odniesienia się przełożonego do każdego z zakładanych w sylabusie efektów uczenia się oraz potwierdzenia stopnia ich osiągnięcia. Należy także zwrócić uwagę na nazwę ww. dokumentu i fakt, że studenci nie mogą być zwolnieni z obowiązkowej praktyki, a jedynie złożyć wniosek o zaliczenie pracy na poczet praktyki, potwierdzić realizację założonych dla praktyk efektów uczenia się. Szczególnie, że praktyki podlegają zaliczeniu na ocenę.

Studenci realizujący praktyki w zakładzie pracy wypełniają *kartę praktyki/ dzienniki praktyk*. Dokumenty te zawierają opis wykonywanych czynności w ujęciu czasowym oraz pisemną opinię opiekuna o przebiegu praktyki. Jest to jednak swobodny opis, bez konieczności odniesienia się do zakładanych w sylabusie efektów uczenia się i oceny stopnia ich osiągnięcia. Jest to kwestia do weryfikacji i uzupełnienia. Wzory dokumentów sprawozdawczych z praktyk powinny obowiązkowo umożliwiać ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów uczenia się na praktykach przez pracodawcę (np. w postaci tabelarycznej ze skalą). Wśród udostępnionych ZO PKA dzienników praktyk - jedynie w przypadku jednego typu praktyki - praktyki środowiskowej (180 godzin w 1. semestrze) - we wzorze sprawozdania z praktyki (rok 2022) zawarto obowiązkowe odniesienie się studenta do zakładanych efektów uczenia się z sylabusu oraz tabelę z oceną % stopnia osiągnięcia tych efektów. Tymczasem w załącznikach do Uczelnianej Księgi Jakości Kształcenia (UKJK, z dn. 10.12.2021) znajdują się bardziej adekwatne wzory dokumentów sprawozdawczych z praktyk - odnoszące się do wszystkich zakładanych efektów uczenia się z sylabusów praktyk oraz zawierające tabelę z możliwością oceny stopnia osiągnięcia tych efektów przez pracodawcę. W UKJK zawarto nowy wzór wniosku o zaliczenie pracy zawodowej na poczet praktyk o nazwie „*Informacja o kompetencjach i sposobie nabycia efektów uczenia się w ramach zatrudnienia*”. Zawiera on konieczność odniesienia się do efektów uczenia się zakładanych dla praktyk i potwierdzenie ich osiągnięcia w pracy zawodowej (opis przez studenta oraz tabela do oceny stopnia ich osiągnięcia przez przełożonego). Pomimo nowych, teoretycznie obowiązujących, spełniających standardy jakości wzorów, ciągle stosowane są stare, nieadekwatne formatki. Wymaga to zmiany - konieczne jest wdrożenie w praktyce zatwierdzonych w UKJK procedur.

Analiza stanu faktycznego zaliczania praktyk zawodowych wskazuje, że obecnie stosowane metody weryfikacji efektów uczenia się opisanych dla praktyk oraz sposób ich dokumentowania nie są trafnie dobrane i nie pozwalają na skuteczne sprawdzenie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się. Również ocena osiągnięcia efektów uczenia się dokonywana przez opiekuna praktyk nie ma charakteru kompleksowego i nie odnosi się do każdego z zakładanych efektów uczenia się. Jednocześnie według programu studiów praktyki powinny podlegać zaliczeniu na ocenę. Wobec powyższych braków nie jest jasne na jakiej podstawie wystawiana zostaje ocena.

Z analizy listy miejsc praktyk oraz ze spotkań podczas wizytacji wynika, że praktyki realizowane są w bankach, firmach zarządzających nieruchomościami, zakładach ubezpieczeń, pracowni geodezyjnej, firmach prywatnych, sklepach (stanowiska kierownicze), zakładach usługowych, jednostkach samorządu terytorialnego, kancelariach podatkowych, itp. Analiza udostępnionych dzienników praktyk

oraz zaświadczeń o zatrudnieniu (wraz z wykazem obowiązków) dołączonych do wniosków o zwolnienie z praktyk wskazuje, że zarówno miejsca praktyk oraz zadania realizowane w ramach praktyk umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się oraz są zgodne z kierunkiem i profilem studiów, a także zawodowym rynkiem pracy absolwentów ekonomii. Infrastruktura i wyposażenie miejsc praktyk są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się i umożliwiają osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk.

Według informacji uzyskanych podczas wizytacji, nie było przypadków realizacji praktyk w formie zdalnej. Nie uzyskano podczas wizytacji informacji, czy praktyki podlegają hospitacji. Dla kierunku jest jeden opiekun praktyk dla 14 studentów kierunku, co jest liczbą wystarczającą. Kompetencje i kwalifikacje opiekuna praktyk nie budzą zastrzeżeń i umożliwiają prawidłową realizację praktyk.

Program praktyk, osoby sprawujące nadzór nad praktykami z ramienia Uczelni oraz opiekunowie praktyk, realizacja praktyk, efekty uczenia się osiągnięte na praktykach nie podlegają systematycznej ocenie z udziałem studentów. Studenci mają jedynie możliwość składania skarg i wniosków na ogólnouczelniany adres e-mail. Konieczne jest umożliwienie studentom ewaluacji praktyk (w tym ich programu, opiekunów praktyk, efektów uczenia się, sposobów realizacji), tak jak każdych innych zajęć, a wyniki takich ewaluacji powinny być wykorzystywane w doskonaleniu programu praktyk i ich realizacji.

Zajęcia w trybie niestacjonarnym odbywają się w weekendy (od piątku po południu do niedzieli). Rozplanowanie zajęć umożliwia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się.

Czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się umożliwia weryfikację wszystkich efektów uczenia się oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

(Ocenę realizacji zaleceń należy uwzględnić w ocenie spełnienia kryterium, mając na uwadze postanowienia ust. 4 pkt 2 zał. nr 3 do Statutu PKA)

Uchwała nie zawierała zaleceń, poniżej odniesiono się do zaleceń sformułowanych w raporcie z wizytacji.

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	Dostosować specjalność <i>bankowość i ubezpieczenia</i> oraz ujęte w jej ramach treści programowe do kanonu wiedzy ekonomii.	Liczba zajęć na specjalności została zredukowana, pozostawiono zajęcia z zakresu ekonomii.	zalecenie zrealizowane
2.	Dostosować formę zajęć do charakteru przedmiotów – wprowadzić więcej ćwiczeń dla	Zmiana profilu spowodowała, że zalecenie stało się nieaktualne.	-

	przedmiotów podstawowych i kierunkowych, a więcej wykładów dla niektórych przedmiotów specjalnościowych.		
3.	Elementy kalkulacji nakładu czasu pracy w odniesieniu do części przedmiotów powinny być dostosowane do zadań zlecanych studentom i spójne z innymi ich elementami.	Wprowadzono odpowiednie zmiany w trakcie zmiany profilu.	zalecenie zrealizowane
4.	Określić w sposób adekwatny metody kształcenia stosowane w ramach poszczególnych przedmiotów.	Metody kształcenia nie zostały określone.	zalecenie niezrealizowane
5.	Zapewnić lepsze przygotowanie studentów do prowadzenia badań naukowych przez dobór przedmiotów, ich form i związanych z nimi metod dydaktycznych pozwalających na realizowanie tego zadania.	Zmiana profilu spowodowała, że zalecenie stało się nieaktualne.	-
6.	Zaleca się uzupełnienie dokumentacji dotyczącej praktyk studenckich o szczegółowe postępowania w przypadku zwolnień lub zaliczeń praktyk na podstawie wykonywanej pracy.	Uczelnia posiada opracowany odpowiedni wzór dokumentacji dotyczącej praktyk studenckich regulujących postępowania w przypadku zwolnień lub zaliczeń praktyk na podstawie wykonywanej pracy, jednak nie jest on stosowany przy zaliczaniu praktyk zawodowych na kierunku ekonomia.	zalecenie niezrealizowane

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2

Kryterium niespełnione

Uzasadnienie

Analiza stanu faktycznego wykazała następujące nieprawidłowości:

1. Zajęcia nie są realizowane zgodnie z planem studiów. Liczba przeprowadzonych godzin w odniesieniu do wielu zajęć jest dużo niższa od planowanej.
2. Realizowane treści programowe nie uwzględniają wiedzy i jej zastosowania w zakresie dyscypliny lub dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany, norm i zasad, a także aktualnego stanu praktyki w obszarach działalności zawodowej / gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. Konkluzja ta nie jest tylko konsekwencją

istnienia nieprawidłowości 1, ale wynika także z analizy prac etapowych, dyplomowych oraz przeglądu literatury wymienionej w kartach przedmiotów.

3. Program studiów nie zapewnia uzyskania przez studenta 5 punktów ECTS w ramach przedmiotu z dziedziny nauk humanistycznych.
4. Stosowane w procesie kształcenia metody dydaktyczne nie są różnorodne ani specyficzne i nie zapewniają osiągnięcia przez studentów wszystkich efektów uczenia się. W ich doborze nie są uwzględniane najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej, a w nauczaniu i uczeniu się nie są stosowane właściwie dobrane środki i narzędzia dydaktyczne wspomagające osiąganie przez studentów efektów uczenia się. Metody te nie stymulują studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się.
5. Metody dydaktyczne nie zapewniają przygotowania do działalności zawodowej w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów, stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.
6. Metody dydaktyczne nie umożliwiają uzyskania kompetencji w zakresie opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2 w przypadku studiów pierwszego stopnia.
7. Nie stwierdzono, aby stosowane metody dydaktyczne umożliwiały dostosowanie procesu uczenia się, także z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również realizowanie indywidualnych ścieżek kształcenia.
8. Zajęcia prowadzone są on-line, a metody i techniki kształcenia na odległość, także w przypadku zajęć kształtujących umiejętności praktyczne nie są wykorzystywane pomocniczo, lecz stanowią podstawowy sposób prowadzenia zajęć.
9. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk nie zostały trafnie dobrane i nie umożliwiają kompleksowej oceny efektów uczenia się określonych w sylabusie. Większość studentów zalicza praktyki na podstawie pracy zawodowej, jednak nie muszą oni udokumentować czy i w jakim stopniu osiągnęli zakładane dla praktyk efekty uczenia się.
10. Praktyki nie podlegają ewaluacji z udziałem studentów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie zidentyfikowano

Zalecenia

Brak

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Zgodnie z Regulaminem Studiów warunki i tryb rekrutacji kandydatów na studia określa ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 574, z późn. zm.), Statut Uczelni i uchwała Senatu. Procedura rekrutacji opisana jest w ramach uczelnianego systemu zapewniania jakości kształcenia. W uchwale dolny limit przyjęć ustalony jest na 20 osób, przy czym Rektor ma prawo zmiany tego limitu. Górny limit nie jest podany. Na podstawie przedstawionych dokumentów można przyjąć, że zasady rekrutacji są przejrzyste i selektywne oraz umożliwiają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się, są bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na kierunku.

Nie udało się potwierdzić, że kandydaci otrzymują informację o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych, wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz wsparciu Uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu. Informacje takie powinny być przewidziane w procedurach rekrutacyjnych.

Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów nie są znane. W raporcie samooceny wymieniono jedynie wymagania wstępne, np. w przypadku ubiegania się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie jest to świadectwo dojrzałości i co najmniej pięć lat doświadczenia zawodowego. Opis ten jest doprecyzowany w uchwale Senatu, która nie została przedstawiona przez Uczelnię. Procedura postępowania w tym przypadku nie jest także określona w ramach wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. Nie jest więc możliwe potwierdzenie, że zapewniona jest możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów. Do tej pory takie przypadki nie miały miejsca.

Warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej przedstawione w raporcie samooceny, zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów. Zgodnie z Regulaminem Studiów decyzję o przeniesieniu zajęć podejmuje Dziekan, on też określa warunki i sposób uzupełnienia różnic programowych. Do tej pory takie przypadki nie miały miejsca.

Zasady i procedury dyplomowania opisane są w Regulaminie Studiów oraz w Uczelnianej Księdze Jakości Kształcenia (procedura PU-12). Obejmują one wszystkie niezbędne elementy, poczynając od wyboru promotora. Są trafne, specyficzne i zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów. W procedurze nie został ujęty przedmiot *zadanie dyplomowe*, który stanowi cenny element całego procesu, łączący praktykę zawodową z pracą dyplomową. Zespół oceniający nie uzyskał jednak potwierdzenia, że jest on realizowany.

W trakcie egzaminu student odpowiada na trzy pytania formułowane na miejscu przez promotora i recenzenta, przy czym zakres tych pytań nie jest doprecyzowany. **Rekomenduje się** wprowadzenie listy zagadnień z których losowane zostanie przynajmniej jedno pytanie, tak aby student mógł lepiej przygotować się do egzaminu.

Rekomenduje się zrezygnację z konieczności dostarczenia papierowego egzemplarza pracy dyplomowej dla recenzenta (§ 61 pkt 2 Regulaminu Studiów).

Rekomenduje się również weryfikację zapisu § 67 pkt 5 o brzmieniu: „*Komisja Egzaminacyjna, w wyjątkowych przypadkach, może podwyższyć ocenę o ½ stopnia, jeżeli student z pracy dyplomowej*

i egzaminu dyplomowego otrzymał oceny bardzo dobre oraz w ciągu dwóch lat studiów uzyskał średnią ocen nie niższą niż 4,5.” Nie jest on precyzyjny, ponieważ nie określa, o które dwa lata chodzi. W praktyce zapis ten nie jest realizowany, ponieważ nie stwierdzono, aby w protokołach widniały wyliczone średnie dwuletnie. Poza tym, sposób wyliczania średniej powoduje, że przepis ten miałby zastosowanie w sytuacji, gdyby student w ciągu jednego z trzech lat studiów uzyskał średnią niższą niż 3. W przypadku studiów magisterskich nie miałby w ogóle zastosowania, ponieważ osoba posiadająca średnią 4,5, która otrzymałaby oceny bardzo dobre z egzaminu i pracy dyplomowej automatycznie uzyskiwałaby najwyższą ocenę (bardzo dobrą), co oznacza, że nie można byłoby jej podwyższyć. Możliwość przyznania dyplomu z wyróżnieniem podana jest w oddzielnym punkcie.

W wyniku analizy dokumentacji stwierdzono, że w wielu przypadkach recenzje były zdawkowe, a także nieczytelne. Zdarzały się także przypadki, kiedy nie udało się odczytać wpisanych do protokołu pytań egzaminacyjnych. **Rekomenduje się** wprowadzenie wymogu elektronicznego wypełniania formularza protokołu i recenzji lub przynajmniej kontroli ich czytelności.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się są opisane w Regulaminie Studiów. Na tym poziomie można uznać, że umożliwiają one równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, w tym możliwość adaptowania metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością, zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen, określają zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów oraz na ich zakończenie, określają zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się oraz sposoby zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem. Praktyczne stosowanie tych zasad w przypadku poszczególnych zajęć nie jest jednak możliwe do ustalenia. Metody weryfikacji nie zostały opisane w kartach przedmiotów. Na s. 20 raportu samooceny znaleźć można zapis „*Przedmiotowe efekty uczenia się są osiąggane i weryfikowane w ramach poszczególnych przedmiotów/modułów wyróżnionych w planie studiów w sposób ustalony przez prowadzącego przedmiot zgodnie z zasadami zawartymi w kartach przedmiotów.*” Dalej na s. 21 „*Rodzaj, tematyka i zakres prac zaliczeniowych, projektów i egzaminów są indywidualnie określane w kartach przedmiotów przez prowadzących zajęcia.*” Niestety, deklaracje te nie są zgodne ze stanem faktycznym. Sposoby weryfikacji stopnia osiągnięcia efektów uczenia mogą być ustalone wyłącznie na podstawie analizy prac etapowych. Jak wspomniano, Uczelnia nie dostarczyła wszystkich wskazanych prac. W przypadkach, które udało się ocenić, zespół oceniający uznał, że są one niewłaściwe, przede wszystkim dlatego, że nie umożliwiają weryfikacji umiejętności praktycznych. Są to prezentacje oraz referaty o charakterze opisowym.

Konkludując, należy stwierdzić, że:

- metody te nie zapewniają skutecznej weryfikacji i oceny stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się;
- nie umożliwiają sprawdzenia opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku;
- nie umożliwiają sprawdzenia i oceny opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2.

Pomimo prowadzenia zajęć on-line metody weryfikacji i oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się, stosowane w procesie nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, nie zostały określone.

W ramach uczelnianego systemu zapewniania jakości kształcenia istnieje procedura archiwizowania dokumentacji weryfikującej efekty uczenia się zdobyte przez studentów. W myśl tej procedury osoba przeprowadzająca zaliczenie lub egzamin jest zobowiązana do złożenia do archiwizacji w dziekanacie ocenione prace egzaminacyjne, projektowe i inne dokumentujące efekty uczenia się w terminie nie dłuższym niż 2 tygodnie po zakończeniu sesji poprawkowej. Kierownik dziekanatu zobowiązany jest do umieszczenia wybranych prac kontrolnych/egzaminacyjnych w odpowiednio opisanej tekturowej teczce. Niestety, Uczelnia była w stanie dostarczyć jedynie prace etapowe w przypadku połowy wskazanych przedmiotów, co świadczy, że procedura ta nie jest skutecznie realizowana.

W ramach uczelnianego systemu zapewniania jakości kształcenia Uczelnia posiada procedurę ankietowania absolwentów, jednak nie udało się ustalić szczegółów realizacji tej procedury.

Analiza dostarczonych prac etapowych i dyplomowych wykazała, że ich rodzaj, forma i metodyka nie są dostosowane do poziomu i profilu studiów, co powoduje, że nie są osiągane efekty uczenia się, a student nie nabywa odpowiednich umiejętności zastosowania wiedzy z zakresu ekonomii. Jak wskazano w Załączniku nr 3, prace etapowe obejmują nieznaczną część materiału zaplanowanego w kartach przedmiotów, a ich forma nie jest właściwa dla weryfikacji umiejętności praktycznych. Są to prawie wyłącznie prezentacje lub referaty stanowiące opracowanie wybranego problemu.

Zespół oceniający podczas oceny prac dyplomowych uwzględnił fakt, że prace pochodzące z 2020 roku przygotowywane były zgodnie z obowiązującym w tamtym okresie profilem ogólnoakademickim. Niestety, również późniejsze prace często nie spełniały wymagań dla profilu praktycznego. Oceny prac dyplomowych są konsekwentnie zawyżane (odnotowano to we wszystkich analizowanych przypadkach).

Studenci nie są autorami/współautorami publikacji fachowych. Uczelnia nie wskazała też innych osiągnięć studentów w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla kierunku.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę.

Uchwała nie zawierała zaleceń, poniżej odniesiono się do zaleceń sformułowanych w raporcie z wizytacji.

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	Lepiej dostosować sposoby weryfikacji efektów kształcenia (egzaminy) do znaczenia przedmiotów w programie kształcenia.	Sposoby weryfikacji nie są określone w kartach przedmiotów, a na podstawie analizy prac etapowych ustalono, że są niewłaściwe.	zalecenie niezrealizowane

2.	Dostosować metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia do charakteru poszczególnych przedmiotów.	Sposoby weryfikacji nie są określone w kartach przedmiotów, a na podstawie analizy prac etapowych ustalono, że są niewłaściwe.	zalecenie niezrealizowane
3.	Opracować zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, gdyż Uczelnia powinna być przygotowana do rekrutacji studentów w trybie powyższej procedury na uprawnione kierunki studiów, ponadto opracowaną procedurę należy objąć nadzorem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia.	Zasady te nie zostały określone.	zalecenie niezrealizowane

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3

Kryterium niespełnione

Uzasadnienie

1. Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów nie są znane. Nie można więc stwierdzić, że zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów.
2. Stosowane metody nie zapewniają skutecznej weryfikacji i oceny stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się.
3. Stosowane metody nie umożliwiają sprawdzenia opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.
4. Stosowane metody nie umożliwiają sprawdzenia i oceny opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2.
5. Pomimo prowadzenia zajęć on-line metody weryfikacji i oceny stosowane w procesie nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość nie zostały określone, nie gwarantują więc identyfikacji studenta i bezpieczeństwa danych dotyczących studentów.
6. Przedstawiona dokumentacja w postaci prac etapowych (dostępna tylko dla części z wybranych przez zespół oceniający zajęć), prac dyplomowych oraz dzienników praktyk nie potwierdza osiągnięcia przez studentów wszystkich założonych efektów uczenia się. Uczelnia nie była w stanie również przedstawić prac egzaminacyjnych, prac etapowych (kolokwium, zadań praktycznych, itp.), czy też projektów, które mogłyby potwierdzić osiągnięcie przez studentów umiejętności praktycznych zgodnych z kierunkiem i profilem studiów.

7. Osiągnięcie efektów uczenia się nie jest monitorowane poprzez prowadzenie analiz pozycji absolwentów na rynku pracy lub kierunków dalszej edukacji.
8. Rodzaj, forma, tematyka i metodyka prac egzaminacyjnych, etapowych, projektów, itp. oraz stawianych im wymagań nie są dostosowane do poziomu i profilu, efektów uczenia się oraz zastosowań wiedzy z zakresu dyscypliny lub dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany, norm i zasad, a także praktyki w obszarach działalności zawodowej / gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. Prace dyplomowe w znaczącym stopniu nie spełniają wymogów dla profilu praktycznego.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie zidentyfikowano

Zalecenia

Brak

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Na ocenianym kierunku studiów zajęcia prowadzi 15 nauczycieli akademickich, w tym 3 ze stopniem naukowym doktora habilitowanego, 9 ze stopniem naukowym doktora oraz 3 z tytułem zawodowym magistra/magistra inżyniera. Tylko czterech przedstawicieli kadry związanych jest poprzez wykształcenie i dorobek z dyscypliną wiodącą, tj. ekonomia i finanse, a jeden z dyscypliną dodatkową, tj. nauki o zarządzaniu i jakości. Pozostali nauczyciele akademicki reprezentują: nauki prawne (2), filozofię (2), matematykę (1), socjologię (1) oraz informatykę (1). W skład kadry ocenianego kierunku wchodzi także: lektor, wuefista i specjalista od BHP. Struktura kwalifikacji oraz liczebność kadry w stosunku do liczby studentów umożliwiają prawidłową realizację zajęć.

Nie wszyscy nauczyciele akademicki posiadają natomiast aktualny dorobek naukowy i/lub doświadczenie praktyczne w zakresie działalności na rynku branżowym, pozwalający na prawidłową realizację powierzonych im zajęć, w tym w szczególności zajęć o charakterze praktycznym. Zgodnie z przekazaną przez Uczelnię charakterystyką kadry dydaktycznej stwierdzić należy, że czterech nauczycieli nie udokumentowało aktualnego dorobku naukowego ani nie wykazało doświadczenia praktycznego lub osiągnięć zawodowych na branżowym rynku pracy poza obszarem szkolnictwa wyższego, odpowiedniego do zakresu powierzonych im zajęć. Szczegółowe informacje w tym zakresie przedawniono w Załączniku nr 4.

Tylko 4 nauczycieli spośród osób wskazanych do prowadzenia zajęć na ocenianym kierunku wykazało doświadczenia praktyczne i zawodowe na branżowym rynku pracy poza obszarem szkolnictwa wyższego, pełniąc różne funkcje eksperckie i kierownicze w instytucjach (np. w Instytucie Badań nad Gospodarką Rynkową i Centrum Analiz Społeczno-Ekonomicznych, w Ośrodku Doradztwa Rolniczego), bądź prowadząc działalność szkoleniową (np. trener szkoleń i warsztatów z zakresu kodeksu postępowania administracyjnego, prawa celnego, prowadzenie szkoleń z metodyki wdrażania i eksploatacji systemów ERP, modelowania procesów biznesowych). Wśród kadry na ocenianym

kierunku nie ma specjalistów zewnętrznych z zawodowego rynku pracy, którzy mogliby poprowadzić zajęcia o charakterze praktycznym, zgodne z aktualnymi trendami branżowymi.

Wszyscy nauczyciele przedstawili kompetencje dydaktyczne, w tym związane z prowadzeniem zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, umożliwiające prawidłową realizację powierzonych im zajęć.

Obciążenia godzinowe kadry mieszczą się w przewidzianych limitach dla pracowników zatrudnionych na stanowiskach dydaktycznych (dotyczy wszystkich nauczycieli) i kształtują się na poziomie od 15 do 145 godzin. Przydział zajęć obejmuje na ogół 1-2 bądź 3 przedmioty, jednak w przypadku trzech prowadzących należy stwierdzić nadmierną dywersyfikację zajęć, tj. prowadzą po 5-6 różnych przedmiotów, zarówno w formie wykładów, jak i ćwiczeń, o dużej wadze merytorycznej i o rozbudowanym zakresie. Dotyczy to:

- Nauczyciel 1: *rachunkowość/ wykład, analiza ekonomiczna/ wykład, rynki finansowe/ wykład, ubezpieczenia/ wykład, bankowość i pośrednictwo finansowe/ wykład, bankowość i pośrednictwo finansowe/ ćwiczenia, analiza ekonomiczna banków i ubezpieczycieli/ wykład, analiza ekonomiczna banków i ubezpieczycieli/ ćwiczenia;*
- Nauczyciel 2: *prawo/ wykład, ochrona własności intelektualnej/ wykład, prawo gospodarcze z elementami prawa pracy/ wykład, prawo gospodarcze z elementami prawa pracy/ ćwiczenia, prawo bankowe i ubezpieczeniowe/ wykład, prawo bankowe i ubezpieczeniowe/ ćwiczenia, międzynarodowe prawo gospodarcze/ wykład, międzynarodowe prawo gospodarcze/ ćwiczenia;*
- Nauczyciel 3: *międzynarodowe stosunki gospodarcze/ wykład, polityka gospodarcza/ wykład, finanse publiczne/ wykład, finanse międzynarodowe/ wykład, finanse międzynarodowe/ ćwiczenia, analiza międzynarodowych rynków towarowych i usługowych/ wykład, analiza międzynarodowych rynków towarowych i usługowych/ ćwiczenia.*

Rekomenduje się więc zmniejszenie dywersyfikacji zaplanowanych zajęć dla poszczególnych nauczycieli akademickich. Uczelnia nie przedstawiła natomiast obciążeń dydaktycznych w zakresie seminarium dyplomowego oraz innych zajęć przewidzianych w procesie dyplomowania, w tym praktyki dyplomowej i zadania dyplomowego.

Część kadry prowadzącej zajęcia na ocenianym kierunku jest zatrudnionych w Uczelni na podstawowym miejscu pracy – dotyczy to 6 nauczycieli akademickich, którzy realizują większość zajęć dydaktycznych, tj. ok. 55% wszystkich godzin zaplanowanych w programie studiów (jednak bez uwzględnienia godzin praktyk zawodowych). Spełniony jest więc warunek z art. 73 ust. 2 pkt 1, ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Polityka kadrowa Uczelni w zakresie doboru nauczycieli akademickich opiera się o zasady regulowane bezpośrednio przez Rektora. Nie stosuje się procedury ogłaszania i przeprowadzania konkursów na stanowiska dydaktyczne, co zostało podczas wizytacji uzasadnione minimalnym zainteresowaniem takimi ofertami ze strony potencjalnych kandydatów na nauczycieli akademickich. Pomimo braku jednoznacznych i transparentnych zasad doboru Uczelnia deklaruje, że przy zatrudnianiu kadry dydaktycznej pod uwagę jest brana dokumentacja dotycząca dorobku naukowego, dydaktycznego i zawodowego, a zatrudniane są osoby posiadające kwalifikacje merytoryczne oraz doświadczenie dydaktyczne. Jednak przedstawiona dokumentacja zawierająca charakterystykę nauczycieli prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku nie świadczy o stosowaniu tej zasady.

Z kolei szczegółową obsadę zajęć dydaktycznych ustala Rektor w porozumieniu z Dziekanem Wydziału. Do prowadzenia wykładów uprawnione są osoby posiadające tytuł profesora, stopień naukowy doktora habilitowanego oraz stopień naukowy doktora, natomiast zajęcia o charakterze praktycznym, zwłaszcza te kształtujące umiejętności praktyczne, mogą prowadzić osoby posiadające stopień naukowy doktora bądź tytuł zawodowy magistra/magistra inżyniera, posiadające doświadczenie zawodowe. Opiekunami prac dyplomowych mogą być osoby posiadające co najmniej stopień naukowy doktora. Przedstawione zasady nie są sformalizowane, ale stosowane praktycznie, o czym świadczy przedstawiona dokumentacja obsady zajęć na ocenianym kierunku, z wyjątkiem obsady zajęć związanych z procesem dyplomowania, tj. seminarium dyplomowego, praktyki dyplomowej i zadania dyplomowego.

W zakresie zaspokajania potrzeb szkoleniowych nauczycieli akademickich w rozwoju ich kompetencji dydaktycznych przedstawiono przykład organizacji szkoleń z obsługi platformy MS Teams w pierwszym miesiącach pandemii i przejścia na formy zdalne kształcenia. Innych przykładów organizacji i/lub finansowania szkoleń nie przedstawiono. Nie przedstawiono także możliwości wsparcia technicznego w obsłudze platform zdalnych bądź możliwości zgłaszania potrzeb w tym zakresie przez nauczycieli. Z obserwacji uczestniczącej podczas wizytacji wynika, że pomocą techniczną w obsłudze informatycznej urządzeń zajmuje się bezpośrednio Prodziekan ds. Studenckich Informatyki.

Nauczyciele akademicy są oceniani przez studentów w zakresie spełniania obowiązków dydaktycznych w ramach cyklicznych ankiet elektronicznych. Informacja zwrotna dla nauczycieli o wynikach ankiet studenckich jest przekazywana w oparciu o system wirtualnego dziekanatu. W przypadku stwierdzenia ocen czy uwag negatywnych Władze Uczelni podejmują rozmowy wyjaśniające zaistniałą sytuację i uzgadniane są odpowiednie rozwiązania. Problem jest monitorowany aż do rozwiązania, m.in. mogą być stosowane dodatkowe hospitacje, a nawet w skrajnych sytuacjach może dojść do rozwiązania umowy z pracownikiem.

Prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku podlegają także ocenie w formie hospitacji. Plan hospitacji w minionym roku akademickim 2021/2022 objął 19 różnych zajęć prowadzonych przez 9 pracowników. Protokół z hospitacji uwzględnia szereg elementów podlegających ocenie m.in.: terminowość zajęć, zgodność z kartą opisu przedmiotu oraz ocenę merytoryczną wraz z uwagami i zaleceniami. Procedura hospitacji została opisana szczegółowo w Księdze Jakości, nie ustalono jednak podczas wizytacji, czy jest ona znana nauczycielom akademickim i jaki wpływ mają negatywne wyniki hospitacji na dalszą karierę zawodową. Brak tych ustaleń spowodowany był niską frekwencją na spotkaniu ZO PKA z nauczycielami – na 7 nauczycieli wskazanych w harmonogramie wizytacji obecny był tylko 1 pracownik, nie związany etatowo z Uczelnią (prowadzący przedmiot do wyboru z grupy zajęć humanistycznych), co spowodowało, że zakres wypowiedzi był ograniczony. Absencja na zebraniu ZO PKA z nauczycielami wynika z bardzo słabej organizacji ze strony Uczelni, co znacznie utrudniło pracę zespołu oceniającego.

Pracownicy dydaktyczni podlegają okresowej ocenie przez Komisję ds. oceny nauczycieli akademickich. W ocenie uwzględniane są takie kryteria, jak: poziom i aktualność przekazywanych treści nauczania, rzetelność wykonywania obowiązków dydaktycznych, działalność naukowo-badawcza, autorstwo i współautorstwo podręczników, skryptów i innych pomocy naukowych, umiejętność nawiązywania kontaktów ze studentami, stopień zaangażowania w prace organizacyjne na rzecz Uczelni, wywiązywanie się z obowiązków nauczyciela akademickiego oraz przestrzeganie zasad etyki zawodowej, przestrzeganie prawa autorskiego i praw pokrewnych, a także prawa własności

przemysłowej. Podczas oceny pod uwagę jest brana opinia studentów, przełożonego i wyniki hospitacji.

Realizowana polityka kadrowa obejmuje dość nieliczne formy wsparcia nauczycieli w rozwoju kompetencji dydaktycznych, a także w rozwoju naukowym. Przedstawiono przykłady finansowania udziału w konferencjach dotyczących jakości kształcenia, a także organizację wymienionych wyżej kursów obsługi platformy MS Teams. Zatrudnieni pracownicy mogą skorzystać nieodpłatnie lub z dużym rabatem ze studiów podyplomowych prowadzonych w Uczelni. Finansowane są publikacje pracowników indywidualne (przedstawiono przykład wydanej książki jednego z pracowników), bądź w czasopiśmie uczelnianym "Dylematy". Nie potwierdzono wykorzystania narzędzi motywacyjnych w postaci nagród, wyróżnień, premii czy stypendiów. Należy ocenić, że zakres oferowanego wsparcia nie sprzyja stabilizacji zatrudnienia, gdyż zostały wskazane przykłady porzucania pracy w Uczelni, nawet w trakcie roku akademickiego.

Uczelnia wprowadziła procedurę rozwiązywania sytuacji konfliktowych i zasad reagowania na przypadki zagrożenia, naruszenia bezpieczeństwa lub dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie – jest to jedna z procedur w Księdze Jakości. Podczas wizytacji ustalono, że nauczyciele akademicki znają ścieżki postępowania w przypadku wystąpienia sytuacji konfliktowych oraz przykłady skuteczności tego rodzaju procedury. Natomiast ze względu na powód opisany powyżej (minimalna frekwencja na spotkaniu z kadrą) nie ustalono, czy w Uczelni funkcjonuje rzecznik dyscyplinarny i komisja dyscyplinarna.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

(Ocenę realizacji zaleceń należy uwzględnić w ocenie spełnienia kryterium, mając na uwadze postanowienia ust. 4 pkt 2 zał. nr 3 do Statutu PKA)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	Wykłady należy powierzać osobom co najmniej ze stopniami naukowymi.	Odpowiedź Uczelni: Zrealizowano	zalecenie zrealizowane

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4

Kryterium niespełnione

Uzasadnienie

1. Zajęcia powierzone 4 nauczycielom akademickim nie mają powiązania z aktualnym dorobkiem naukowym lub z praktycznym doświadczeniem zawodowym zdobytym w obszarach gospodarczych właściwych dla kierunku, poza systemem szkolnictwa wyższego, przez co nie jest zapewniona prawidłowa realizacja 8 następujących zajęć:
 - rachunkowość, rynki finansowe, ubezpieczenia, analiza ekonomiczna banków i ubezpieczycieli,

- *Defence Economy,*
 - *przedsiębiorczość, zarządzanie,*
 - *bezpieczeństwo i higiena pracy.*
2. Uczelnia nie przedstawiła obciążeń dydaktycznych w zakresie seminarium dyplomowego oraz innych zajęć przewidzianych w procesie dyplomowania, w tym praktyki dyplomowej i zadania dyplomowego.
 3. Wśród kadry na ocenianym kierunku nie ma specjalistów zewnętrznych z zawodowego rynku pracy, którzy mogliby poprowadzić zajęcia o charakterze praktycznym, zgodne z aktualnymi trenami branżowymi, co zazwyczaj wyróżnia studia o profilu praktycznym. Tylko 4 nauczycieli (na 15) wykazało doświadczenia praktyczne i zawodowe na branżowym rynku pracy poza obszarem szkolnictwa wyższego. Te fakty, w powiązaniu z relatywnie niewielkim zakresem zajęć praktycznych, stwarzają bardzo słabe warunki do realizacji efektów uczenia się o charakterze praktycznym i nabywania przez studentów praktycznych umiejętności zawodowych. Brak potwierdzenia osiągnięcia przez studentów praktycznych umiejętności zgodnych z kierunkiem studiów widoczny jest również w pracach etapowych i dyplomowych.
 4. Polityka kadrowa Uczelni w zakresie doboru nauczycieli akademickich nie opiera się o transparentne reguły i procedury konkursowe, a deklarowane zasady doboru w oparciu o kompetencje dydaktyczne i praktyczne nie znajdują odzwierciedlenia w odpowiednich kwalifikacjach przedstawionej kadry.
 5. Realizowana polityka kadrowa nie obejmuje różnorodnych form wsparcia nauczycieli w rozwoju kompetencji dydaktycznych – nauczyciele nie korzystają z kursów czy szkoleń doszkalcających oprócz szkolenia technicznego z obsługi platform e-learningowych. Nie są też wykorzystywane narzędzia motywacyjne o charakterze pozytywnym (np. nagrody). Zakres oferowanego wsparcia nie sprzyja stabilizacji zatrudnienia, o czym świadczy fluktuacja zasobów kadrowych, a nawet absencja nauczycieli akademickich podczas spotkania z ZO PKA.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie zidentyfikowano

Zalecenia

Brak

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Uczelnia mieści się na wynajętych trzech piętrach w pięciokondygnacyjnym gmachu przy ul. Modlińskiej 51 w Warszawie. Do dyspozycji studentów są 2 aule, 16 sal dydaktycznych różnej wielkości, tj. od 25 do 90 studentów. Wyposażenie techniczne sal, pomoce i środki dydaktyczne, tj.: nagłośnienie, projektory audiowizualne, ekrany, dostęp do Internetu - nie odbiegają od współczesnych standardów w szkołach wyższych i umożliwiają prawidłową realizację zajęć, również

zajęć praktycznych z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych. Brakuje natomiast stref odpowiednich dla studenckich potrzeb wypoczynku i spędzenia przerwy pomiędzy zajęciami, lub choćby spożycia posiłku (nie ma baru czy automatów przekąskowo-napojowych). Uczelnia nie przedstawiła infrastruktury umożliwiającej realizację zajęć z wychowania fizycznego. Pomimo, że w opisie zajęć dla studiów niestacjonarnych są to zajęcia prowadzone w formie wykładu/konwersatorium, to jednak w treściach programowych zaplanowanych w sylabusie oraz na studiach stacjonarnych przewiduje się ćwiczenia praktyczne – ruchowe, które powinny być realizowane z wykorzystaniem odpowiedniej infrastruktury sportowej.

Infrastruktura informatyczna zapewnia studentom i pracownikom dostęp do Internetu poprzez łącze NASK przy wykorzystaniu AIA, a także poprzez sieci Wi-Fi. Uczelnia posiada 5 specjalistycznych laboratoriów informatycznych, z łączną liczbą 95 stanowisk komputerowych wraz z oprogramowaniem. Wyposażenie laboratoriów w systemy operacyjne oraz zaawansowane oprogramowanie (m.in. Microsoft czy Oracle) jest bardzo dobre, gdyż zostało przygotowane również na potrzeby prowadzonego w Uczelni kierunku informatyka. Natomiast w zakresie ocenianego kierunku do dyspozycji prowadzących i studentów jest oprogramowanie chmurowe, tj.: Office 365, Excel, Gretl, PowerB. Jednak w sylabusach nie wskazano na wykorzystanie takiego oprogramowania na żadnych zajęciach. Jedynie w opisie zajęć z *ekonometrii* podano jako wykorzystywane programy GiveWin, PC-Give, MEA, Statistica, które jednak nie są dostępne w pracowniach komputerowych (np. licencje na Statistica wygasły). Nie jest również dostępne inne specjalistyczne oprogramowanie, które pozwalałoby studentom nabyć umiejętności praktyczne, niezbędne na współczesnym rynku pracy (o którym również wspominali pracodawcy na spotkaniu z ZO PKA), tj. oprogramowania ERP lub CRM, lub finansowo-księgowe.

Zapewniona jest zgodność infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej z przepisami BHP, a zasady korzystania z niej są odpowiednio upublicznione i widoczne, np. w postaci wywieszek z instrukcjami.

Uczelnia zapewnia dostęp studentów do sieci bezprzewodowej oraz do wykorzystywanego oprogramowania komputerowego również poza godzinami zajęć poprzez przyłączenie do maszyny wirtualnej, zawierającej system operacyjny skonfigurowany tak samo jak w laboratoriach. Dzięki temu studenci mają dostęp do stacji laboratoryjnych na własnym sprzęcie komputerowym i w domu, jak również mogą udostępniać własne pulpity na zajęciach, w celu weryfikacji wykonywanych zadań. Ponadto do celów realizacji potrzeb dydaktycznych i naukowych studentów udostępniana jest sala nr 405, od poniedziałku do piątku w godzinach pracy administracji. Dodatkowo dostęp do Internetu i komputerów jest oferowany w wydzielonych stanowiskach w czytelnicy, 4 razy w tygodniu w godzinach pracy administracji, po telefonicznym umówieniu się.

Kształcenie na odległość odbywa się przy pomocy oprogramowania MS Teams, jak również poprzez platformę Moodle, które umożliwiają synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami a nauczycielami akademickimi. Uczelnia posiada system obsługi studiów – Wirtualny Dziekanat, co usprawnia obsługę studentów i pracowników, a także ułatwia dostępność dla studentów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym studentów z niepełnosprawnościami.

Infrastruktura Uczelni nie w pełni jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W budynku co prawda funkcjonują dwie specjalne windy, jednak samo wejście nie jest pozbawione barier architektonicznych (wysokie progi, brak podjazdów), co uniemożliwia samodzielne poruszanie się na wózkach inwalidzkich i wymaga zaangażowania portiera. Toalety także nie spełniają standardów przystosowania do specjalnych potrzeb, a korytarze są stosunkowo wąskie. W salach dydaktycznych,

w tym w pracowniach komputerowych oraz w bibliotece, brakuje stanowisk dla osób z niepełnosprawnościami. Działa natomiast wypożyczalnia sprzętu wspomagająca proces kształcenia, tj. czytniki książek elektronicznych oraz specjalne tablety Microsoft Service, a także są dostępne rowery dla osób z niepełnosprawnościami. Planowana jest instalacja pętli indukcyjnej.

Biblioteka Uczelni mieści się wraz z czytelnią w siedzibie Uczelni i zajmuje dwa dość niewielkie pomieszczenia. Jest czynna jedynie po telefonicznym umówieniu się z pracownikiem dziekanatu, w godzinach pracy administracji Uczelni. Dla studentów niestacjonarnych jest możliwość skorzystania z biblioteki w soboty do 14. Biblioteka posiada niewielki księgozbiór własny - podczas spaceru wirtualnego przedstawiono literaturę dla studentów ekonomii mieszczącą się na fragmencie jednej półki. Dodatkowo umożliwiony jest dostęp do wypożyczeń międzybibliotecznych dzięki zawarciu odpowiednich umów z 6 innymi bibliotekami, w tym jedną zlokalizowaną w Ciechanowie. Udostępnione są również zasoby bibliotek elektronicznych krajowych i zagranicznych – na dwóch stanowiskach komputerowych w czytelni studenci mogą korzystać z baz Wirtualnej Biblioteki Nauki, w tym m.in. z baz: Elsevier i Scopus, Springer, Wiley, bazy e-Publikacje Nauki Polskiej, Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych Academica. Studenci mogą korzystać ze zbiorów z wolnym dostępem do półek oraz z katalogu elektronicznego "Mateusz", dostępnego za pośrednictwem strony internetowej biblioteki. Cztery stanowiska komputerowe w czytelni zapewniają dostęp do e-katalogu oraz do platformy e-learningowej Uczelni i zgromadzonych w niej zasobów dokumentów cyfrowych. Ponadto w czytelni i salach wykładowych studenci mogą korzystać z własnych notebooków i poprzez punkt dostępowy Wi-Fi oraz publiczny adres IP sieci Uczelni mogą bezpośrednio korzystać z zasobów elektronicznych bibliotek, z którymi współpracuje biblioteka Uczelni. W czytelni do dyspozycji studentów jest urządzenie wielofunkcyjne, a także jest możliwe wypożyczenie notebooków, które są podłączone do sieci bibliotecznej oraz Internetu za pośrednictwem Wi-Fi. Dostęp do zbiorów bibliotecznych nie jest zapewniony dla osób z niepełnosprawnościami.

Biblioteka nie dysponuje aktualnymi czasopismami specjalistycznym dla studentów ekonomii, a przedstawione egzemplarze mają wartość archiwalną. W zasobach biblioteki nie znaleziono również znacznej części literatury podstawowej, polecanej przez prowadzących zajęcia w sylabusach - w wylosowanej próbie brakowało ok. 63% wskazywanych pozycji literaturowych. Wśród brakujących znajdują się m.in. następujące:

- 1) Kurzynowski A. (red.), *Polityka społeczna*, SGH, Warszawa, 2006
- 2) Powalczy O., Kamieński S., *Wymiary polityki społecznej*, Wyd. UE we Wrocławiu, 2009
- 3) Pisz Z. (red.), *Zadania społeczne*, Wyd. AE we Wrocławiu, 2002
- 4) Kurowska A., *Wskaźniki społeczne w polityce społecznej*, Wyd. Diffin, 2011
- 5) Kryk B. (red.), *Polityka gospodarcza - teoria i praktyka*, *Economicus* 11-437, 2012
- 6) Waśniewski T., Skoczylas W., *Teoria i praktyka analizy finansowej w przedsiębiorstwie*, FRRWP, 2004
- 7) Gabrusewicz W., *Podstawy analizy finansowej*, PWE, 2005
- 8) Skoczylas W. red., *Analiza sprawozdawczości finansowej przedsiębiorstwa*. SKWP, 2009
- 9) Brodecki Z., *Prawo integracji w Europie*, LexisNexis, Artykuły z bieżących periodyków, Warszawa, 2006
- 10) Strzelecki Z. (red.), *Gospodarka regionalna i lokalna*, PWN, Warszawa, 2008
- 11) Kudłacz T., *Programowanie rozwoju regionalnego*, PWN, Łódź, 2009
- 12) Markowski T., Stawiasz D. (red.), *Ekonomiczne i środowiskowe aspekty zarządzania rozwojem miast i regionów*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2001

- 13) Gruszczyński, 2003. *Ekonometria*
- 14) Hall, Taylor, 2002. *Makroekonomia. Teorie....*
- 15) Turyna J., 2009. *Rachunkowość finansowa*.
- 16) Walińska, 2010. *Rachunkowość, ujęcie sprawozdawcze i ewidencyjne*.
- 17) Jabłońska-Bonce, 2004. *Podstawy prawa dla ekonomistów*.
- 18) Ritzer G., 2004. *Klasyczna teoria socjologiczna*.
- 19) Giddens A., 2020. *Socjologia*.

Zbiory nie są regularnie uzupełniane - ostatnie uzupełnienia były 2 lata temu. Biblioteka ma możliwość realizacji zakupów literatury zlecanej przez wykładowców oraz zgłoszonych propozycji od studentów po akceptacji Rektora. Przegląd infrastruktury technicznej i dydaktycznej jest dokonywany w okresie letnim w przerwie semestralnej, przed rozpoczęciem nowego roku akademickim. Weryfikacji podlegają sale dydaktyczne oraz ich wyposażenie (techniczne i dydaktyczne). Przeglądu dokonują pracownicy Uczelni, którzy swoje wnioski przekazują Władzom Uczelni. Na podstawie dokonanej analizy zostaje podjęta decyzja o zakupie nowego sprzętu, pomocy dydaktycznych, naprawach, itp. Swoje uwagi mogą również zgłaszać nauczyciele akademicki i studenci w systemie bieżących interwencji, co w przypadku stosunkowo niewielkiej społeczności akademickiej Uczelni wydaje się wystarczającym rozwiązaniem.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

(Ocenę realizacji zaleceń należy uwzględnić w ocenie spełnienia kryterium, mając na uwadze postanowienia ust. 4 pkt 2 zał. nr 3 do Statutu PKA).

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	"Należy bardzo intensywnie uzupełnić zbiory podręczników w zgodzie z zaleceniami z sylabusów i w krótkim okresie zapewnić dostęp do innej dobrej biblioteki."	Uczelnia odpowiedziała następująco: "Zrealizowano. Zbiory są na bieżąco uzupełnianie w zakresie literatury obowiązkowej wskazanej w sylabusach. W załączniku 4 przedstawiono informacje o zakupach zrealizowanych w IV kwartale 2016 roku. Posiadamy umowy o współpracy z dwoma bibliotekami w Warszawie (kopie umów w załączniku 5), co umożliwia studentom korzystanie z tych zbiorów. Jednocześnie podjęto rozmowy w sprawie zawarcia umów z innymi wiodącymi bibliotekami w Warszawie". Uczelnia wskazała	23.10.2022 r.: Zalecenie częściowo zrealizowane, tzn. zbiory nie zostały dostatecznie uzupełnione o literaturę podstawową zalecaną w sylabusach – nadal brakuje ok. 2/3 pozycji literatury podstawowej. Natomiast wzmocniono wymianę międzybiblioteczną w postaci umów z 5 bibliotekami w Warszawie oraz w Ciechanowie, do których mają dostęp studenci.

		również Bibliotekę Narodową w Warszawie jako miejsce realizacji potrzeb literaturowych studentów.	
2.	„Zaleca się poprawę dostępności środków wsparcia dla studentów z różnymi formami niepełnosprawności, w tym upowszechnienie informacji na temat możliwości w tym zakresie.”	Uczelnia odpowiedziała następująco: „Zrealizowano. W uczelni działa wypożyczalnia sprzętu dla potrzeb osób niepełnosprawnych. W 2016 roku zasoby sprzętu zostały uzupełnione o urządzenia umożliwiające zdalne uczestnictwo w zajęciach osobom niepełnosprawnym. Informacja została zamieszczona na tablicach ogłoszeń i w Internecie.”	23.10.2022 r.: Zalecenie zrealizowane częściowo, tj. działa wypożyczalnia drobnego sprzętu dla studentów z niepełnosprawnościami. W Uczelni nadal nie zlikwidowano barier architektonicznych utrudniających dostępność studentom z niepełnosprawnościami, ponadto nie ma dla nich odpowiednich stanowisk w salach dydaktycznych, komputerowych i w bibliotece.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5

Kryterium niespełnione

Uzasadnienie

1. Uczelnia nie zabezpieczyła odpowiedniej infrastruktury do realizacji zajęć z wychowania fizycznego.
2. W wykorzystywanym przez Uczelnię budynku nie zorganizowano odpowiednich stref dla realizacji studenckich potrzeb wypoczynku i spędzenia przerw pomiędzy zajęciami lub spożycia posiłku.
3. W pracowniach komputerowych nie jest dostępne specjalistyczne oprogramowanie (np. ERP, CRM, czy finansowo-księgowe), umożliwiające studentom nabycie niezbędnych umiejętności praktycznych wykorzystywanych na współczesnym zawodowym rynku pracy. Podobne uwagi dotyczące braku specjalistycznego oprogramowania zostały sformułowane także podczas poprzedniej wizytacji w 2016 roku, a brak działań Uczelni w kierunku uzupełnienia stwierdzonych deficytów wskazuje na trwałą tendencję zaniedbania.
4. Infrastruktura Uczelni nie w pełni jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami - szczególnie uciążliwe są bariery architektoniczne utrudniające dostęp do budynku, a także brak odpowiednio wyposażonych toalet. Ponadto nie zorganizowano odpowiednio wyposażonych stanowisk w salach dydaktycznych, w pracowniach komputerowych i w bibliotece. W okresie 6 lat od ostatniej wizytacji Uczelnia nie podjęła działań zmierzających do usunięcia nieprawidłowości w tym zakresie, co skłania do stwierdzenia, że mają one trwały charakter.

5. Zbiory biblioteczne są niewielkie i nieaktualne, gdyż wskazane dwa tytuły czasopism specjalistycznych dla ekonomistów mają wartość jedynie archiwalną.
6. W zasobach biblioteki brakuje znacznej części literatury podstawowej (tj. ok. 2/3), polecanej przez prowadzących zajęcia w sylabusach, a zbiory nie są regularnie monitorowane i uzupełniane. Te nieprawidłowości zostały również stwierdzone podczas poprzedniej wizytacji, co oznacza, że przez minione 6 lat Uczelnia nie podjęła dostatecznych działań w celu realizacji sformułowanego wówczas zalecenia.
7. Dostępność biblioteki i czytelní jest znacznie ograniczona - można z niej korzystać dopiero po telefonicznym umówieniu się w godzinach pracy dziekanatu.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie zidentyfikowano

Zalecenia

Brak

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Jednostka współpracuje z szeregiem podmiotów o zasięgu regionalnym i krajowym w zakresie konstruowania i realizacji programu studiów, w tym głównie z pracodawcami przyjmującymi studentów kierunku na praktyki zawodowe, a także przedstawicielami władz lokalnych, przedsiębiorcami, samorządami, jak również z instytucjami edukacyjnymi i innych partnerami społecznymi. Nauczyciele akademicki, na co dzień pracujący w branży ekonomicznej, brali udział w konstruowaniu programów studiów, których istotna część jest realizowana przy współudziale przedsiębiorstw, instytucji finansowych i ubezpieczeniowych i innych instytucji, z którymi Uczelnia ma podpisane porozumienia o współpracy, zwłaszcza w zakresie realizacji praktyk studenckich.

Na dzień wizytacji Uczelnia miała podpisane porozumienia o współpracy z następującymi podmiotami: COM-PAN System Sp. z o.o., SEKWENCJA Sp. z o.o., Komandor S.A., Alior Bank SA, B&P Piotr Gorzkowski, Optimum Consulting Joanna Łukaszyk, SOFTEAM Sp. z o.o., Instytut Łączności Państwowy Instytut Badawczy, Kompan.pl Sp. z o.o., JOJO studio Joanna Mankiewicz, Damtox Tomasz Bołoz, AGS SYSTEMS Sp. z o.o., Krajowa Izba Gospodarki Cyfrowej „Digicom”, Szpital Wolski, Storwork Sp. z o.o., P.H.I.BEFRA, Transport międzynarodowy Sławomir Piechaczek. Zawarte porozumienia o współpracy ułatwiają udział ich przedstawicieli w projektowaniu programu studiów, efektów uczenia się, aktualizacji programu przedmiotów oraz selekcji nauczycieli akademickich do prowadzenia poszczególnych zajęć.

Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku mają doświadczenie praktyczne, a większość z nich pracuje w branży ekonomicznej, co ma istotny wpływ na przekazanie studentom specjalistycznej wiedzy i umiejętności praktycznych, które przydadzą się w ich przyszłej pracy zawodowej lub pozwolą na rozwijanie umiejętności tym studentom, którzy już pracują w branży. Rodzaj, zakres i zasięg działalności pracodawców, z którymi Uczelnia współpracuje w zakresie

projektowania i realizacji programu studiów jest zgodny z koncepcją i celami kształcenia oraz wynikającymi z nich obszarami działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwymi dla kierunku ekonomia. Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi jest cały czas rozwijana, systematycznie wzrasta liczba porozumień o współpracy z instytucjami, co sprzyja pozyskiwaniu nowych miejsc odbywania praktyk dla studentów ocenianego kierunku oraz studentów pozostałych studiów prowadzonych przez jednostkę, a w przyszłości zwiększeniu liczby miejsc pracy dla absolwentów. Działania zmierzające do doskonalenia współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym polegają na współpracy przy aktualizacji kart przedmiotów w zakresie m.in. dostosowania treści programowych, aktualizacji literatury, tak by jak najlepiej wpasować się w oczekiwania rynku pracy względem projektowanych programów studiów.

Współpraca z otoczeniem przyjmuje zróżnicowane formy, adekwatnie do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągania przez studentów efektów uczenia się. Są to przede wszystkim: realizacja praktyk zawodowych, prowadzenie zajęć przez praktyków, udostępnianie danych przedsiębiorstw Uczelni, opiniowanie programu studiów.

W procesie tworzenia, realizacji i doskonalenia programu studiów dla kierunku uwzględnia się opinie i doświadczenie zewnętrznych interesariuszy. Kluczową rolę we współpracy kierunku z otoczeniem społeczno-gospodarczym pełni Rada Biznesu, działająca na poziomie całej Uczelni. W jej skład wchodzi od 8 do 14 podmiotów w zależności od roku akademickiego. Raz do roku prowadzone są formalne spotkania Rady Biznesu, kilka razy w semestrze pozyskiwane są opinie członków Rady poprzez kontakty nieformalne z przedstawicielami Uczelni. Opinie interesariuszy zewnętrznych zbierane są także po zakończeniu praktyk.

Istotny element współpracy z otoczeniem zewnętrznym stanowi działalność dydaktyczna. Przykładami zajęć dla studentów prowadzonymi przez praktyków są m.in.: *technologie informacyjne, prawo, ochrona własności intelektualnej, zarządzanie, przedsiębiorczość*.

Uczelnia nie przedstawiła przykładów zmian wprowadzonych w programie studiów w efekcie konsultacji z otoczeniem zewnętrznym. Natomiast przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych, biorących udział w spotkaniu z ZO PKA potwierdzili, że są pytani o opinie na temat programu studiów w ramach Rady Biznesu.

Obecnie nie są wdrożone procedury okresowych przeglądów współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym zarówno w odniesieniu do programu studiów, poprawności doboru instytucji, skuteczności form współpracy i jej wpływu na program studiów i doskonalenie jego realizacji, losy absolwentów. Jeśli taka refleksja się pojawia to ma formy ad hoc, nieformalnych kontaktów. Taka ewaluacja współpracy z otoczeniem jest elementem koniecznym do wprowadzenia z punktu widzenia doskonalenia jakości kształcenia.

W czasie pandemii Covid-19 i czasowego ograniczenia w funkcjonowaniu Uczelni zapewniony był udział interesariuszy zewnętrznych, w tym pracodawców, w różnych formach współpracy w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów. Zajęcia prowadzone były w formie zdalnej, praktyki natomiast realizowane były stacjonarnie.

Rekomendacje:

- Wprowadzenie cyklicznej ewaluacji współpracy z otoczeniem w odniesieniu do programu studiów, poprawności doboru instytucji, skuteczności form współpracy i jej przełożenia na doskonalenie form współpracy.

- Rozszerzenie form współpracy z otoczeniem o inne, pożądane w przypadku kierunków o profilu praktycznym, np.: wizyty studyjne u pracodawców, zapraszanie pracodawców w charakterze gości na zajęcia, realizacja warsztatów dla studentów, realizacja prac etapowych/dyplomowych we współpracy z otoczeniem.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

(Ocenę realizacji zaleceń należy uwzględnić w ocenie spełnienia kryterium, mając na uwadze postanowienia ust. 4 pkt 2 zał. nr 3 do Statutu PKA)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	-	-	-

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji współpracujących jest zgodny z koncepcją i celami kształcenia oraz wynikającymi z nich obszarami działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwymi dla kierunku ekonomia. Współpraca jednostki z otoczeniem zewnętrznym prowadzona jest w sposób systematyczny w formach adekwatnych do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągania przez studentów efektów uczenia się. Również podczas pandemii Covid-19 i czasowego zawieszenia funkcjonowania Uczelni utrzymywane były kontakty z otoczeniem zewnętrznym. Oceniana jednostka nie prowadzi jednak cyklicznych przeglądów współpracy z interesariuszami – jest to element do wprowadzenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie zidentyfikowano

Zalecenia

Brak

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia nie jest wyraźnie wyeksponowane w koncepcji i celach kształcenia, jednak program studiów na ocenianym kierunku sprzyja temu procesowi. W programach zaplanowano zajęcia umożliwiające nabycie umiejętności posługiwania się językiem obcym na poziomie B2 zgodnie z wymaganiami Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Studenci

uczestniczą w obowiązkowych lektoratach zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych – wymiar lektoratów to 60 godz. na realizowanych studiach niestacjonarnych (12 ECTS) oraz dodatkowo 15 godz. językowych specjalistycznych, zapisanych w programie jako warsztaty branżowe (2 ECTS). Ponadto w semestrze 5 studenci wybierają jeden z przedmiotów prowadzony w języku obcym, tj. *Project Management* lub *Defence Economy*. Uczelnia nie była jednak w stanie przedstawić zespołowi oceniającemu dokumentacji z realizacji tych zajęć w roku akademickim 2021/2022.

Student ma wybór lektoratów spośród 5 języków oferowanych przez Uczelnię, jednak w praktyce uruchamiana jest tylko jedna grupa z języka angielskiego, ze względu na małą liczebność roczników.

Do działań Uczelni wspierających internacjonalizację kształcenia oraz rozwijanie kompetencji językowych studentów należy także zatrudnianie obcokrajowców, którzy prowadzili zajęcia na ocenianym kierunku studiów - wskazano trzy przykłady z ubiegłych lat wykładowców ze Słowacji oraz z Ukrainy. Ponadto na stronach internetowych Uczelni umieszczane są informacje o wykładach otwartych na SGH w języku angielskim - jako przykład wskazano wykład członka Rady Polityki Pieniężnej, w którym brał udział student obecny na spotkaniu z ZO PKA podczas wizytacji.

W Uczelni nie funkcjonuje program Erasmus+, co zostało uzasadnione realizowaniem studiów tylko w formie niestacjonarnej. Przedstawiono jednak inne możliwości rozwoju aktywności międzynarodowej zarówno nauczycieli akademickich, jak i studentów, głównie poprzez sformalizowaną współpracę z uczelniami z Europy Wschodniej, m.in.: Brzeskim Państwowym Uniwersytetem Technicznym (Białoruś), Kijowskim Narodowym Uniwersytetem Handlowo-Ekonomicznym (Ukraina), Kijowskim Narodowym Uniwersytetem Ekonomicznym im. Wadyma Hetmana (Ukraina), Tarnopolskim Uniwersytetem Ekonomicznym (Ukraina). Celem zawartych porozumień jest m.in. wymiana międzynarodowa zarówno studentów, jak i nauczycieli akademickich, jednak nie przedstawiono w tym zakresie żadnych informacji faktograficznych potwierdzających realizację tych celów. Natomiast we współpracy z zagranicznymi ośrodkami naukowymi Uczelnia organizuje od 2011 roku międzynarodową konferencję naukową „Dylematy zarządzania”, podczas której są wygłaszane referaty związane z tematyką zarządzania i naukami pokrewnymi. Ostatnia z cyklu tych konferencji odbyła się w 2017 roku, a w programie drugiego dnia konferencji, zorganizowanego w formie sesji wirtualnej, wystąpiło 14 referentów zagranicznych. Współorganizatorami konferencji była Akademia Pracy i Stosunków Społecznych w Moskwie, Kijowski Narodowy Uniwersytet handlowo-Ekonomiczny oraz Państwowy Uniwersytet Techniczny w Brześciu.

Uczelnia nie prowadzi okresowych ocen stopnia umiędzynarodowienia, które mogłyby sprzyjać monitorowaniu potrzeb w zakresie mobilności zagranicznej lub nowych możliwości różnych form współpracy. Nie opracowano na potrzeby studentów i pracowników ścieżki dotarcia do informacji o możliwościach udziału w inicjatywach międzynarodowych, np. konferencjach czy wyjazdach.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

(Ocenę realizacji zaleceń należy uwzględnić w ocenie spełnienia kryterium, mając na uwadze postanowienia ust. 4 pkt 2 zał. nr 3 do Statutu PKA)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane /
-----	---	---------------------------	---

			<i>zalecenie niezrealizowane)</i>
1.	W kryterium 5 z 2016 r.: "Zaleca się umożliwienie udziału studentów w wymianach krajowych i międzynarodowych (m.in. z programu MOST, Erasmus+)."	Odpowiedź Uczelni: "Zrealizowano. W grudniu 2016 r. zawarliśmy Academic Exchange Agreement z Financial University under the Government of the Russian Federation, na mocy której możliwa jest wymiana studentów. Aktualnie trwa nabór".	zalecenie niezrealizowane

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Głównym obszarem umiędzynarodowienia procesu kształcenia jest dbałość Uczelni o rozwój kompetencji językowych studentów. W programie studiów oprócz lektoratów studenci realizują dodatkowe warsztaty branżowe oraz zajęcia do wyboru w języku obcym. Sporadycznie mają także możliwości uczestniczenia w wykładach naukowców z zagranicznych uczelni, głównie z Europy Wschodniej. Do 2017 Uczelnia organizowała cykliczne konferencje we współpracy z Uczelniami z Europy Wschodniej, z którymi podpisano formalne porozumienia. W ramach porozumień studenci i pracownicy mają możliwość wyjazdów zagranicznych, jednak nie przedstawiono w tym zakresie danych faktograficznych. W ramach oceny spełniania kryterium 7 stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Uczelnia nie prowadzi okresowych ocen stopnia umiędzynarodowienia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie zidentyfikowano

Zalecenia

1. Zaleca się podjęcie okresowych ocen stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia, tak by można było monitorować i rozpoznawać nowe możliwości i potrzeby w tym zakresie.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Wsparcie dedykowane studentom na kierunku ekonomia, prowadzonym w Europejskiej Uczelni w Warszawie, nie ma charakteru stałego oraz nie przybiera zróżnicowanych form. Wsparcie to nie jest w pełni adekwatne do założonych celów kształcenia oraz zapotrzebowania wynikającego z realizacji programu studiów na ocenianym kierunku. Podejmowane przez Uczelnię działania w zakresie wsparcia studentów nie umożliwiają w pełni osiągnięcia efektów uczenia się oraz nie wpływają pozytywnie na ich rozwój.

Jedną z ważnych form wsparcia, kierowaną do studentów kierunku ekonomia są konsultacje z nauczycielami akademickimi, które są realizowane w sposób stacjonarny bądź zdalny.

Uczelnia kierowała do studentów wsparcie w zakresie efektywnego korzystania z infrastruktury oraz oprogramowania, stosowanych podczas kształcenia na odległość, poprzez możliwość kontaktu z informatykiem oraz bieżące rozwiązywanie problemów technicznych.

Uczelnia wspiera przedsiębiorczość studentów poprzez publikowanie ofert pracy oraz informacji o możliwości przesłania CV. Uczelnia nie prowadzi wsparcia w zakresie działalności artystycznej czy sportowej studentów.

Studenci Europejskiej Uczelni w Warszawie mogą korzystać ze wsparcia materialnego, które oferuje Uczelnia. Mają możliwość ubiegania się o stypendium socjalne, stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych, stypendium Rektora dla najlepszych studentów czy zapomogę.

Uczelnia Europejska w Warszawie stara się wspierać studentów ze szczególnymi potrzebami, jak np.: studenci z niepełnosprawnościami, studentki w ciąży, czy studentów będących rodzicami, dając im możliwość zindywidualizowania procesu studiów. Dodatkowo Uczelnia informuje o możliwości wypożyczenia sprzętu przez studentów z niepełnosprawnościami, który ma wspierać ich w procesie kształcenia (brak informacji jaki sprzęt mogą wypożyczyć studenci).

W Uczelnianej Księdze Jakości Kształcenia uwzględniono procedury rozpatrywania skarg i wniosków oraz procedury rozwiązywania konfliktów i reagowania na przypadki zagrożenia i naruszenia bezpieczeństwa, jednak studenci nie deklarują ich znajomości. Studenci nie deklarują również, aby Uczelnia kierowała do nich wsparcie psychologiczne.

Studenci są motywowani do osiągania bardzo dobrych wyników w nauce poprzez wspomnianą już możliwość otrzymania stypendium Rektora dla najlepszych studentów. Uczelnia nie stwarza studentom perspektyw prowadzenia działalności naukowej, między innymi poprzez możliwość działalności w kołach naukowych czy uczestniczenie w projektach badawczych. **Rekomenduje się** stworzenie warunków do prowadzenia przez studentów działalności naukowej.

Uczelnia deklaruje, że pracownicy mają możliwość udziału w konferencjach branżowych podnoszących ich kompetencje. Pozytywnie należy ocenić godziny otwarcia dziekanatów, dostosowane są one bowiem do potrzeb studentów.

Studenci Europejskiej Uczelni w Warszawie mają możliwość działalności w Samorządzie Studentów, który jest wspierany organizacyjnie, mając również możliwość wykorzystania przeznaczonej dla nich infrastruktury Uczelni. Przedstawiciele studentów zasiadają w Senacie Uczelni oraz mają możliwość wypowiedzania się i opiniowania istotnych kwestii dotyczących studentów.

Władze Europejskiej Uczelni w Warszawie starają się uzyskiwać informacje dotyczące procesu kształcenia oraz sposobie prowadzenia zajęć poprzez ankietyzację, gdzie studenci mają możliwość oceny zajęć dydaktycznych w których brali udział.

Uczelnia nie prowadzi natomiast okresowych przeglądów wsparcia studentów, w tym skuteczności systemu motywowania studentów, poziomu ich zadowolenia ze studiów, czy też efektywnego korzystania z infrastruktury i oprogramowania stosowanego w kształceniu na odległość.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

(Ocenę realizacji zaleceń należy uwzględnić w ocenie spełnienia kryterium, mając na uwadze postanowienia ust. 4 pkt 2 zał. nr 3 do Statutu PKA)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	Zaleca się poprawę dostępności środków wsparcia dla studentów z różnymi formami niepełnosprawności, w tym upowszechnienie informacji na temat możliwości w tym zakresie.	Zrealizowano. W Uczelni działa wypożyczalnia sprzętu dla potrzeb osób niepełnosprawnych. W roku kalendarzowym 2016 zasoby tego sprzętu zostały uzupełnione o urządzenia umożliwiające zdalne uczestniczenie w zajęciach osobom niepełnosprawnym. Informacja jest dostępna na tablicy ogłoszeń i w Internecie.	zalecenie zrealizowane częściowo

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Studenci kierunku ekonomia otrzymują wsparcie z zakresu spraw socjalno-bytowych i możliwości konsultacji z nauczycielami akademickimi. Europejska Uczelnia w Warszawie nie udziela jednak w sposób kompleksowy wsparcia studentom w całym procesie uczenia się podczas studiów na kierunku ekonomia. W ramach oceny spełniania kryterium 8 stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Studenci kierunku ekonomia nie otrzymują wsparcia w rozwoju naukowego, sportowego czy artystycznego.
2. Studenci nie posiadają dostatecznej informacji dotyczącej możliwości składania przez niech wniosków i skarg oraz reagowania w sytuacjach konfliktowych.
3. Uczelnia nie prowadzi kompleksowych działań mających na celu bieżące monitorowanie wsparcia kierowanego w stronę studentów, a wszelkie deklarowane przez nią zadania w tym zakresie mają charakter doraźny, bez przygotowania sprawnie funkcjonujących procesów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie zidentyfikowano

Zalecenia

1. Zaleca się przeprowadzenie akcji informacyjnej dotyczącej możliwości składania przez studentów wniosków i skarg oraz reagowania w sytuacjach konfliktowych.

2. Zaleca się wprowadzenie okresowych przeglądów wsparcia studentów, w tym skuteczności systemu motywowania studentów, poziomu ich zadowolenia ze studiów oraz efektywnego korzystania z infrastruktury i oprogramowania stosowanego w kształceniu na odległość.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Informacje, które Uczelnia publikuje na temat studiów są dostępne dla szerokiego grona odbiorców, niezależnie od używanego sprzętu, oprogramowania czy miejsca, z którego odbiorca chce zapoznać się z udostępnionymi informacjami. Jednak należy podkreślić, że nie wszystkie istotne informacje są dostępne publicznie i są one ukryte zarówno z perspektywy interesariusza wewnętrznego, jakim jest chociażby student, jak i z perspektywy interesariusza zewnętrznego. Dodatkowo, część informacji na stronie internetowej nie pokrywa się ze stanem faktycznym.

Europejska Uczelnia w Warszawie publikuje informacje o:

- możliwych specjalnościach na kierunku ekonomia,
- sylwetce absolwenta,
- zasadach przyjęć na studia,
- siatce przedmiotów,
- Regulaminie Studiów,
- dostępnej pomocy materialnej,
- działalności studenckiej oraz Samorządzie Studentów.

Brakuje informacji o:

- zasadach praktyk zawodowych,
- programie studiów,
- szerszego opisu wsparciu kierowanego do osób z niepełnosprawnościami,
- programie wymian Erasmus+,
- procedurze potwierdzania efektów uczenia się,
- wsparciu psychologicznym,
- kształceniu prowadzonym z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość,
- kierunkowych efektów uczenia się,
- wewnętrznym systemie zapewniania jakości kształcenia,
- aktualnej strategii Uczelni.

Uczelnia nie wskazała, aby monitorowała rzetelność, zrozumiałość czy kompleksowość informacji zamieszczonych na stronie internetowej. Nie wskazano również w jaki sposób Uczelnia bada zgodność informacji zamieszczanych na stronie internetowej z potrzebami różnych grup odbiorców w tym studentów, kandydatów na studia czy otoczenia społeczno-gospodarczego.

Strona również jest stroną niezabezpieczoną, co może być istotne z perspektywy interesariuszy zewnętrznych.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

(Ocenę realizacji zaleceń należy uwzględnić w ocenie spełnienia kryterium, mając na uwadze postanowienia ust. 4 pkt 2 zał. nr 3 do Statutu PKA)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	-	-	-

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9

Kryterium niespełnione

Uzasadnienie

1. Europejska Uczelnia w Warszawie nie zapewnia kompleksowego, publicznego dostępu do informacji o procesie uczenia się. Publiczny dostęp do informacji nie przewiduje podstawowych aspektów związanych z procesem kształcenia, m.in. takich jak: zasady praktyk zawodowych, program studiów, wsparcie psychologiczne, kierunkowych efektów uczenia się.
2. Uczelnia nie prowadzi monitorowania w zakresie rzetelności, zrozumiałości i kompleksowości informacji zamieszczanych na stronie internetowej.
3. Uczelnia nie wskazuje, aby monitorowała czy informacje zamieszczone na stronie internetowej są zgodne z potrzebami różnych grup odbiorców.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie zidentyfikowano

Zalecenia

Brak

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Uczelnia w raporcie samooceny deklaruje, że posiada funkcjonujący System Zapewniania Jakości Kształcenia umożliwiający „kompleksową i regularną weryfikację czynników wpływających korzystnie lub negatywnie na jakość kształcenia”. Opis tego systemu nie jest jednak dostępny dla interesariuszy procesu kształcenia (brak takiej informacji na stronie internetowej Uczelni). Uczelnia udostępniła natomiast zespołowi oceniającemu dokument, pt. Uczelniana Księga Jakości Kształcenia, Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia Edycja 2021-10-01 który, zgodnie z przedstawionymi tam informacjami, ustanawia „Politykę Jakości, zakres Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, identyfikuje realizowane procesy i powiązania między nimi oraz przedstawia udokumentowane procedury wymagane postanowieniami normy, jak również procedury ustanowione w celu sprawnej realizacji procesów”. Zgodnie z zapisami zawartymi w Uczelnianej Księdze Jakości „Uczelnia

konsekwentnie dąży do doskonalenia jakości kształcenia oraz osiągnięcia i utrzymania wiodącej pozycji na rynku usług edukacyjnych w regionie oraz w Europejskim Obszarze Szkolnictwa Wyższego”. Służy temu System Zapewnienia Jakości Kształcenia umożliwiając:

- kształcenie studentów na najwyższym poziomie,
- promowanie kultury projakościowej na Uczelni,
- wprowadzenie mechanizmów gwarantujących wysoką jakość kształcenia,
- gromadzenie, przetwarzanie i wykorzystanie informacji służących doskonaleniu jakości kształcenia,
- stały rozwój kompetencji dydaktycznych u nauczycieli akademickich,
- nagradzanie osiągnięć w działalności dydaktycznej z uwzględnieniem ocen uzyskanych od studentów.

W imieniu Rektora za funkcjonowanie systemu odpowiedzialny jest Pełnomocnik Rektora ds. systemu zapewnienia jakości kształcenia, kierujący działalnością uczelnianego zespołu ds. jakości.

W Uczelni działa Uczelniana Komisja ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia (UKZJK), w skład której wchodzi:

1. Pełnomocnik Rektora ds. SZJK,
2. Kierownik Biura Rektora i wyznaczeni przez niego pracownicy,
3. Dziekani i/lub ich pełnomocnicy ds. zapewnienia jakości kształcenia,
4. Delegowani przez Rektora i dziekanów nauczyciele akademicy,
5. Kierownik działu nauczania i wyznaczeni przez niego pracownicy,
6. Studenci delegowani przez samorząd studencki,
7. Zaproszeni interesariusze zewnętrzni.

Sposób funkcjonowania komisji ustala Pełnomocnik Rektora ds. SZJK.

Komisja ma następujące zadania:

1. postulowanie i opracowywanie modyfikacji efektów uczenia się,
2. weryfikacja spójności systemu ECTS i prawidłowego bilansowania godzin pracy studenta oraz postulowanie ew. zmian,
3. postulowanie wprowadzania odpowiednich mechanizmów zapewniających jakość kształcenia,
4. postulowanie innych działań doskonalących program i proces kształcenia na Uczelni,
5. inne mające na celu inicjowanie i prowadzenie wszelkich działań doskonalących System Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Zbiór procedur odnoszący się do poszczególnych procesów zestawiony został w postaci dokumentu pn. „Procedury uczelniane” obejmującego ich opis:

- Pu-1: procedura audytu wewnętrznego
- Pu-2: procedura działań doskonalących
- Pu-3: procedura etyki studentów i prowadzących zajęcia dydaktyczne
- Pu-4: procedura obowiązków prowadzących zajęcia dydaktyczne
- Pu-5: procedura hospitacji
- Pu-6: procedura ankietyzacji
- Pu-7: procedura rozpatrywania podań i odwołań do rektora
- Pu-8: procedura oceny i monitorowania efektów uczenia się

- Pu-9: procedura archiwizowania dokumentacji weryfikującej efekty uczenia się zdobyte przez studentów
- Pu-10: procedura rekrutacji
- Pu-11: procedura praktyk studenckich
- Pu-12: procedura zasad prowadzenia procesu dyplomowania
- Pu-13: procedura przyznawania pomocy materialnej dla studentów
- Pu-14: procedura monitorowania kariery zawodowej absolwentów
- Pu-15: procedura przyznawania indywidualnego toku studiów
- Pu-16: procedura rozwiązywania problemów podczas zjazdów dla studentów studiów niestacjonarnych
- Pu-17: procedura nadzoru nad dokumentacją systemu zapewnienia jakości kształcenia
- Pu-18: procedura rozwiązywania konfliktów oraz reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa oraz formy dyskryminacji i przemocy

Dodatkowo, w ramach Księgi Jakości opracowano szereg wzorów dokumentów (załączników) obowiązujących w ramach poszczególnych procedur.

SZJK przewiduje również możliwość opracowania Wydziałowej Księgi Jakości Kształcenia oraz dodatkowego zbioru procedur obowiązujących dla wydziału lub pojedynczego kierunku, o ile specyfika wymaga wprowadzenia zmian i/lub uzupełnień względem procedur uczelnianych. W odniesieniu Wydziału Nauk Społecznych i Humanistycznych oraz do kierunku ekonomia nie opracowano dodatkowych regulacji wewnętrznych (nie stwierdzano potrzeby opracowania).

Uczelnia nie wskazała obowiązujących procedur w zakresie zatwierdzania, zmiany oraz wycofania programu studiów. Procedura taka nie jest również bezpośrednio elementem SZJK. W przedstawionej Księdze Jakości, w ramach procedury „obowiązków prowadzących zajęcia dydaktyczne” (PU-4), jako dokumenty związane z tą procedurą przywołano *„Wytyczne Senatu Uczelni w sprawie warunków, jakim powinny odpowiadać programy studiów”*. Wytyczne te nie zostały jednak udostępne zespołowi oceniającemu, nie są one również dostępne na stronie internetowej Uczelni (na stronie BIP brak dostępnych uchwał senatu). W związku z powyższym brak jest możliwości oceny obowiązujących zasad projektowania programu studiów, zasad uwzględniania w tym procesie innowacji dydaktycznych, osiągnięć nowoczesnej dydaktyki akademickiej, współczesnej technologii informacyjno-komunikacyjnej, w tym narzędzi i techniki kształcenia na odległość.

Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów. Procedura rekrutacji opisana jest również w ramach SZJK.

Analiza zasad zapisanych w uczelnianej polityce jakości pozwala stwierdzić, że określone zostały kompetencje i zakres odpowiedzialności poszczególnych osób/zespołów sprawujących nadzór merytoryczny i organizacyjny nad kierunkiem ekonomia, a istniejące w tym zakresie procedury Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia obejmują kluczowe obszary determinujące jakość kształcenia. Uczelnia deklaruje w raporcie samooceny, że oceny skuteczności SZJK dokonuje poprzez systematyczne monitorowanie i analizowanie programów studiów, wyników rekrutacji, weryfikacji i oceny stopnia realizacji uzyskania założonych efektów uczenia się, weryfikację prac dyplomowych, hospitację zajęć, analizy ankiet studenckich, zbieranie opinii o programach studiów i potrzebach rynku pracy wśród interesariuszy zewnętrznych, monitorowanie losów zawodowych absolwentów, przeprowadzanie okresowej oceny pracowników naukowo-dydaktycznych, przegląd zasobów materialnych Uczelni. Przeprowadzana przez zespół oceniający analiza procesu kształcenia na

kierunku ekonomia wskazuje natomiast, że w wielu obszarach zapisy te mają charakter wyłącznie deklaracyjny. Uczelnia nie przedstawiła w tym zakresie żadnej dokumentacji prezentującej wyniki prowadzonych analiz oraz sposób ich implementacji w procesie ewaluacji jakości kształcenia na kierunku ekonomia.

Stwierdzono, że w wielu przypadkach nie były stosowane wzory dokumentów opracowanych w ramach SZJK, w tym m.in. wzory kart zajęć, czy też wzory dokumentacji rozliczania praktyk zawodowych. Brak w trakcie wizytacji dostępu do dokumentacji efektów uczenia się dużej części z wybranych zajęć wskazuje na brak skutecznej realizacji procedury archiwizowania dokumentacji weryfikującej efekty uczenia się zdobyte przez studentów (Pu-9). Stwierdzony przez zespół oceniający brak odpowiedniej weryfikacji osiągania efektów uczenia się, zarówno na poszczególnych etapach kształcenia, jak i na zakończenie studiów, wskazuje na brak skuteczności procedury oceny i monitorowania efektów uczenia się (Pu-8).

Brak dostępu do zapisów Uczelnianej Księgi Jakości powoduje, że studenci nie są odpowiednio poinformowani o istniejącej ścieżce rozpatrywania podań i odwołań do rektora oraz wniosków i skarg (Pu-7), jak również zasadach rozwiązywania problemów i konfliktów oraz reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa oraz formy dyskryminacji i przemocy (Pu-16, Pu-18).

Uczelnia nie była w stanie przedstawić zespołowi oceniającemu wyników audytu wewnętrznego SZJK przeprowadzonego zgodnie z obowiązującą procedurą (Pu-1), jak również podejmowanych działań doskonalących w obszarze jakości kształcenia (Pu-2). Brak na spotkaniu z zespołem oceniającym nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku ekonomia (oprócz jednej osoby zatrudnionej na umowę zlecenie prowadzącej przedmiot do wyboru) nie pozwolił również zweryfikować skuteczności istniejących procedur SZJK oraz rzeczywistego ich wykorzystania w procesie podnoszenia jakości kształcenia na kierunku w opinii kadry dydaktycznej.

Na brak skuteczności realizacji części założeń SZJK oraz deklaracyjny charakter wielu zapisanych procedur wskazują zastrzeżenia sformułowane szczegółowo przez zespół oceniający PKA w odniesieniu do kryterium 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

(Ocenę realizacji zaleceń należy uwzględnić w ocenie spełnienia kryterium, mając na uwadze postanowienia ust. 4 pkt 2 zał. nr 3 do Statutu PKA)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	Opracowanie zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, gdyż Uczelnia powinna być	Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów nie są znane. W raporcie samooceny wymieniono jedynie wymagania wstępne, np. w przypadku ubiegania się	zalecenie niezrealizowane

	przygotowana do rekrutacji studentów w trybie powyższej procedury na uprawnione kierunki studiów, ponadto opracowaną procedurę należy objąć nadzorem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia.	o przyjęcie na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie jest to świadectwo dojrzałości i co najmniej pięć lat doświadczenia zawodowego. Odpowiednia Uchwała senatu w tym zakresie nie została przedstawiona przez Uczelnię. Procedura postępowania w tym przypadku nie jest także określona w ramach SZJK.	
2.	Zwrócenie uwagi na fakt, iż podejmowane są działania umożliwiające ocenę przyjętych form realizacji i metod weryfikacji osiągniętych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć, jednakże nie przynoszą żadnych skutków, o czym świadczą oceny doboru metod kształcenia oraz metod weryfikacji efektów kształcenia sformułowane w ramach kryterium 1;	W odpowiedzi na raport Uczelnia poinformowała, że w sprawach wykorzystywanych metod dydaktycznych, zajęć kształcących umiejętności prowadzenia badań naukowych, metod bieżącej weryfikacji efektów kształcenia podjęto działania naprawcze, lecz bez podania konkretnych rozwiązań, a to uniemożliwiało ocenę jakości tych działań. Sformułowane w trakcie obecnej oceny liczne zastrzeżenia odnośnie poprawności doboru metod kształcenia oraz metod weryfikacji efektów uczenia się właściwych dla profilu studiów (kryterium 2 i 3 obecnej oceny) wskazują na utrzymujący się brak efektywnych narzędzi SZJK w tym obszarze.	zalecenie niezrealizowane
3.	Rozważenie możliwości pozyskiwania opinii dotyczących programu kształcenia w ramach badań ankietowych prowadzonych wśród studentów, gdyż obecnie stosowana ankieta nie zawiera pytań związanych z oceną programu kształcenia, w tym efektów kształcenia, natomiast formułowane przez studentów opinie mogłyby stanowić cenne źródło informacji służących	W odpowiedzi na raport Uczelnia w ogólny sposób poinformowała o uzupełnieniach w ankietyzacji. W trakcie obecnej oceny Uczelnia nie przedstawiła zasad pozyskiwania opinii dotyczących programu studiów, zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej oraz środków wsparcia dla studentów; sposobu gromadzenia itp. w ramach badań ankietowych prowadzonych wśród studentów/ absolwentów. Procedura postępowania w tym zakresie nie jest także określona w ramach SZJK.	W trakcie obecnej wizytacji nie udało się potwierdzić czy ankieta w formie prezentowanej w Księdze Jakości jest rzeczywiście wykorzystywana w procesie ewaluacji jakości kształcenia na ocenianym kierunku.

	doskonaleniu programu kształcenia. Powyższe zalecenia należałoby rozważyć w przypadku pozyskiwania opinii studentów i absolwentów na temat zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej oraz środków wsparcia dla studentów; sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia, a także zapewnienia przez Uczelnię dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia oraz jego wynikach.	Załącznikiem do Księgi Jakości jest opracowany wzór ankiety „oceny wypełniania obowiązków dydaktycznych przez prowadzącego zajęcia dydaktyczne” (Załącznik Z1-PU-6) w ramach której studenci pytani są m.in. o: aktualność treści zajęć, realizowane metody nauczania oraz samoocenę stopnia osiągniętych efektów uczenia się. Uczelnia nie przedstawiła jednak żadnych wyników prowadzanego badania ankietowego przy wykorzystaniu ww. kwestionariusza.	
4.	Syntetyczne wyniki ankietyzacji wskazane byłoby udostępnić także interesariuszom zewnętrznym, np. poprzez stronę internetową Uczelni.	W trakcie obecnej wizytacji stwierdzono, że Uczelnia nie udostępnia wyników ankietyzacji interesariuszom zewnętrznym. Wyniki te nie zostały również udostępniane zespołowi oceniającemu PKA.	zalecenie niezrealizowane
5.	Zaleca się uzupełnienie istniejącego badania ankietowego o zagadnienia dotyczące m.in.: metod nauczania, sposobu sprawdzania wiedzy, zgodności prezentowanych treści z sylabusem, stosowanych wymagań, obiektywizmu oceniania, co umożliwi środowisku studenckiemu powszechną i kompleksową ocenę wskazanych obszarów.	Załącznikiem do Księgi Jakości jest opracowany wzór ankiety „oceny wypełniania obowiązków dydaktycznych przez prowadzącego zajęcia dydaktyczne” (Załącznik Z1-PU-6) w ramach której studenci pytani są m.in. o: zrozumiałość zajęć, poziom (przygotowania) zajęć, punktualność, przyjazność dla studenta, sprawiedliwość (obiektywność oceniania), łatwość zaliczenia (??), sposób przekazywania wiedzy, aktualność treści zajęć, realizowane metody nauczania, samoocenę stopnia osiągniętych efektów uczenia się. Uczelnia nie przedstawiła jednak żadnych wyników prowadzanego	W trakcie obecnej wizytacji nie udało się potwierdzić czy ankieta w formie prezentowanej w Księdze Jakości jest rzeczywiście wykorzystywana w procesie ewaluacji jakości kształcenia na ocenianym kierunku.

		badania ankietowego przy wykorzystaniu ww. kwestionariusza.	
6.	Zaleca się publikowanie wyników dotyczących procesu ankietyzacji dla całej społeczności studenckiej wizytowanego kierunku.	W trakcie obecnej wizytacji stwierdzono, że Uczelnia nie udostępnia wyników ankietyzacji społeczności studenckiej wizytowanego kierunku. Wyniki te nie zostały udostępniane również zespołowi oceniającemu PKA.	zalecenie niezrealizowane
7.	Zaleca się wprowadzenie narzędzi badawczych do oceny i weryfikacji przez środowisko studenckie zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej, a także środków wsparcia dla studentów.	Uczelnia nie przedstawiła zespołowi oceniającemu stosowanych narzędzi badawczych do oceny i weryfikacji przez środowisko studenckie zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej, a także środków wsparcia dla studentów. W ramach procesu ankietyzacji opracowano natomiast arkusz „oceny pracy dziekanatu / biura obsługi studenta”. Uczelnia nie przedstawiła jednak wyników prowadzanego badania ankietowego przy wykorzystaniu ww. kwestionariusza.	zalecenie niezrealizowane
8.	Wskazane jest zwrócenie uwagi na skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości.	Przedstawiony przez Uczelnię opis SZJK przewiduje procedurę audytu wewnętrznego (PU-1). Uczelnia nie przedstawiła jednak wyników prowadzonych w tym obszarze analiz, a stwierdzone liczne nieprawidłowości związane z brakiem realizacji części pozostałych procedur w zakresie jakości kształcenia wskazują na brak skuteczności tego elementu SZJK.	zalecenie niezrealizowane

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10

Kryterium niespełnione

Uzasadnienie

1. Uczelnia nie przedstawiła oficjalnie przyjętych formalnych procedur zatwierdzania, zmiany oraz wycofania programu studiów.
2. Uczelnia nie przedstawiła zasad modyfikacji i doskonalenia programu studiów programu studiów gwarantujących uwzględnienie innowacji dydaktycznych, osiągnięć nowoczesnej

dydaktyki akademickiej, współczesnej technologii informacyjno-komunikacyjnej, w tym narzędzi i technik kształcenia na odległość.

3. Przeprowadzona przez zespół oceniający analiza procesu kształcenia na kierunku ekonomia wykazała, że w wielu obszarach zapisy SZJK mają charakter wyłącznie deklaracyjny. Uczelnia nie przedstawiła dokumentacji prezentującej wyniki prowadzonych analiz oraz sposób ich implementacji w procesie ewaluacji jakości kształcenia na kierunku ekonomia.
4. Na podstawie udostępnionych przez Uczelnię materiałów oraz informacji zebranych w trakcie wizytacji nie można potwierdzić, że w ocenie programu studiów biorą udział interesariusze wewnętrzni (kadra prowadząca kształcenie, studenci).
5. Stwierdzono, że w wielu przypadkach nie były stosowane wzory dokumentów opracowanych w ramach SZJK, w tym m.in. wzory kart zajęć, czy też wzory dokumentacji rozliczania praktyk zawodowych.
6. Brak w trakcie wizytacji dostępu do wyników ankietyzacji studentów wskazuje na brak skutecznej realizacji procedury ankietyzacji (Pu-6).
7. Brak w trakcie wizytacji dostępu do wyników monitorowania kariery zawodowej absolwentów studentów wskazuje na brak skutecznej realizacji procedury monitorowania kariery zawodowej absolwentów (Pu-14).
8. Brak w trakcie wizytacji dostępu do dokumentacji efektów uczenia się dużej części z wybranych zajęć wskazuje na brak skutecznej realizacji procedury archiwizowania dokumentacji weryfikującej efekty uczenia się zdobyte przez studentów (Pu-9).
9. Stwierdzony przez zespół oceniający brak odpowiedniej weryfikacji osiągania efektów uczenia się, zarówno na poszczególnych etapach kształcenia, jak i na zakończenie studiów, wskazuje na brak skuteczności procedury oceny i monitorowania efektów uczenia się (Pu-8).
10. Brak dostępności do zapisów Uczelnianej Księgi Jakości powoduje, że studenci nie są odpowiednio poinformowani o istniejącej ścieżce rozpatrywania podań i odwołań do Rektora oraz wniosków i skarg (Pu-7), jak również zasadach rozwiązywania problemów i konfliktów oraz reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa oraz formy dyskryminacji i przemocy (Pu-16, Pu-18).
11. Uczelnia nie była w stanie przedstawić zespołowi oceniającemu wyników audytu wewnętrznego SZJK przeprowadzonego zgodnie z obowiązującą procedurą (Pu-1), jak również podejmowanych działań doskonalących w obszarze jakości kształcenia (Pu-2). Brak na spotkaniu z zespołem oceniającym nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku ekonomia (oprócz jednej osoby zatrudnionej na umowę zlecenie prowadzącej przedmiot do wyboru) nie pozwolił również zweryfikować skuteczności istniejących procedur SZJK oraz rzeczywistego ich wykorzystania w procesie podnoszenia jakości kształcenia na kierunku.
12. Na podstawie udostępnionych przez Uczelnię materiałów oraz informacji zebranych w trakcie wizytacji nie można potwierdzić, że przeprowadzana jest systematyczna ocena programu studiów obejmująca co najmniej efekty uczenia się oraz wnioski z analizy ich zgodności z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego, system ECTS, treści programowe, metody kształcenia, w tym metody kształcenia z wykorzystaniem metod o technik kształcenia na

odległość, metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się, w tym stosowane w kształceniu w wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, praktyki zawodowe, w tym realizowane z wykorzystaniem narzędzi pracy zdalnej, wyniki nauczania i stopień osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, w tym wyniki i stopień osiągnięcia efektów uczenia się nabywanych przez studentów w wyniku kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, wyniki monitoringu losów zawodowych absolwentów.

13. Na podstawie udostępnionych przez Uczelnię materiałów oraz informacji zebranych w trakcie wizytacji nie można potwierdzić, że ocena programu studiów jest oparta o wyniki analizy miarodajnych oraz wiarygodnych danych i informacji, których zakres i źródła powstawania są trafnie dobrane do celów i zakresu oceny, obejmujących co najmniej kluczowe wskaźniki ilościowe postępów oraz niepowodzeń studentów w uczeniu się i osiąganiu efektów uczenia się, prace etapowe, dyplomowe oraz egzaminy dyplomowe, informacje zwrotne od studentów dotyczące satysfakcji z programu studiów, warunków studiowania oraz wsparcia w procesie uczenia się, informacje zwrotne od nauczycieli akademickich i pracodawców, informacje dotyczące ścieżek kariery absolwentów.
14. Na brak skuteczności realizacji części założeń SZJK oraz deklaracyjny charakter wielu zapisanych procedur wskazują zastrzeżenia sformułowane szczegółowo przez zespół oceniający PKA w odniesieniu do kryterium 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie zidentyfikowano

Zalecenia

Brak

Przewodnicząca zespołu oceniającego

Dr Agnieszka Jakubowska